

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет
Кафедра цифрових технологій фінансових операцій

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «Облік і внутрішньогосподарський контроль оборотних активів у ТОВ «ЕЛІТВИНПРОМ»

Здобувачки Домброван І.Ю.

2 курсу 2 роки 22 групи

Керівник доц. Маркова Т.Д.

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від ”14“ червня 2023 р., протокол №18.

Завідувачка кафедри цифрових технологій фінансових операцій

_____ проф. Ткачук Г.О.

Одеса – 2023 рік

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки бізнесу і контролю

Кафедра цифрових технологій фінансових операцій

Ступінь вищої освіти “бакалавр”

Спеціальність 071 “Облік і оподаткування”

Освітня програма “Облік і аудит”

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Зав. кафедри
цифрових технологій
фінансових операцій**

“___” _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧКИ

Домброван Ірині Юріївни

1. Тема роботи: ***«Облік і внутрішньогосподарський контроль оборотних активів у ТОВ «ЕЛІТВИНПРОМ»***

Затверджена наказом ОНТУ від 07 квітня 2023 р. наказ № 139-03

2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи ***14 червня 2023 р.***

3. Вихідні дані до роботи: ***Звітні дані про діяльність підприємства за 2019-2020р.р.***

4. Перелік питань, які потрібно розробити: ***Теоретичні основи обліку оборотних активів. Організація обліку оборотних активів у ТОВ «ЕЛІТВИНПРОМ». Особливості внутрішньогосподарського контролю оборотних активів на підприємстві. Висновки та пропозиції.***

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) –

6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів роботи, що стосуються їх:

Розділ	Консультант (вчене звання, П.І. п-Б)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 15 лютого 2023 р.

Керівник _____ доц. Маркова Т.Д.

Завдання прийняв до виконання _____ Домброван І.Ю.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1. Розробка теоретичного розділу кваліфікаційної роботи	15.02.23 - 20.04.23	
2. Організація обліку оборотних активів у ТОВ «ЕЛІТВИНПРОМ» та техніко-економічна характеристика діяльності підприємства	21.04.23 - 15.05.23	
3. Організація внутрішньогосподарського контролю оборотних активів на підприємстві	16.05.23 - 05.06.23	
4. Оформлення кваліфікаційної роботи	06.06.23 - 13.06.23	

Здобувач-дипломник _____ Домброван І.Ю.

Керівник роботи _____ доц. Маркова Т.Д.

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-дипломник Домброван І.Ю. _____

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи на тему: «Облік і внутрішньогосподарський контроль оборотних активів у ТОВ «ЕЛІТВІНПРОМ»

Перший розділ присвячений теоретичним основам обліку оборотних активів. У ньому розглядаються сутність та характеристика оборотних активів як економічної категорії. Також розглядаються питання первинного обліку оборотних активів та важливість синтетичного та аналітичного обліку.

Другий розділ розглядає організацію обліку оборотних активів у ТОВ "ЕЛІТВІНПРОМ". Надається техніко-економічна характеристика підприємства та загальна інформація про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику. Окрема увага приділяється основним показникам оцінки стану, структури та ефективності використання оборотних активів.

Третій розділ розглядає організацію внутрішньогосподарського контролю оборотних активів на підприємстві. В ньому розглядаються завдання та джерела контролю правильності визнання оборотних активів, особливості внутрішньогосподарського контролю та інвентаризації оборотних активів.

Кваліфікаційна робота містить:

текстової частини – 69

таблиць – 14

рисуноків – 2

додатки – 2

ЗМІСТ

ВСТУП	5
1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ	8
1.1. Оборотні активи підприємства як економічна категорія: їх сутність та характеристика.....	8
1.2. Первинний облік оборотних активів на підприємстві.....	17
1.3. Синтетичний та аналітичний облік оборотних активів.....	21
2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ У ТОВ «ЕЛІТВИНПРОМ»	26
2.1. Техніко-економічна характеристика ТОВ «ЕЛІТВИНПРОМ».....	26
2.2. Загальна характеристика організації бухгалтерського обліку та облікова політика.....	29
2.3. Основні показники оцінки стану, структури й ефективності використання оборотних активів підприємства.....	42
3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	51
3.1. Завдання та джерела контролю правильності визнання оборотних активів	51
3.2. Особливості внутрішньогосподарського контролю оборотних активів	55
3.3. Особливості інвентаризації оборотних активів на підприємстві.....	60
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	70
ДОДАТКИ	74

ВСТУП

Для кожного суб'єкта господарювання оборотні активи в умовах стрімкого розвитку ринкової економіки України мають особливе значення. Передусім це підштовхує науковців і практиків до вирішення багатьох теоретичних і практичних питань. Переважно це стосується розробки і впровадження таких підходів в управлінні оборотними активами, які б забезпечували стійкість фінансового стану, кредитоспроможність, інвестиційну привабливість вітчизняних підприємств.

Ваговий внесок у дослідження обліку і внутрішньогосподарського контролю оборотних активів внесли як видатні вітчизняні так закордонні науковці, а саме Білик М. Д., Демченко Т.А., Кірейцев Г.Г., Слав'юк Р.А., Крейніна М.Н., Кутер М.І., Ковальова В.В., Коцупатрий М.М., Дорош Н.І. та ін.

Проте питання обліку та контролю внутрішньогосподарської діяльності оборотних активів потребують подальшого дослідження, оскільки існуюча система обліку й контролю не задовольняє усіх цілей управління.

Здобувачка	Домброван І.Ю.			КРБ.ЦТФО.139-03.4.5		
				Текстова частина	Стад	Стор.
					5	69
Керівник	Маркова Т.Д.			ОНТУ		
Зав.каф.	Ткачук Г.О.					

Мета дослідження в кваліфікаційній роботі полягає в аналізі та систематизації економічної наукової та навчальної літератури стосовно питань організації обліку оборотних активів у практичній діяльності ТОВ «ЕЛІТВИНПРОМ».

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є господарська діяльність ТОВ «ЕЛІТВИНПРОМ».

Предмет дослідження – організація обліку і внутрішньогосподарського контролю оборотних активів підприємства.

Для досягнення мети дослідження, було поставлено наступні завдання:

- визначити економічну сутність оборотних активів, склад та характеристику;
- розглянути первинний облік оборотних активів;
- розглянути синтетичний та аналітичний облік оборотних активів;
- розглянути техніко-економічну характеристику ТОВ «Елітвинпром»;
- розглянути характеристику організації бухгалтерського обліку та облікова політика;
- розглянути показники оцінки стану, структури й ефективності використання оборотних активів підприємства;
- визначити завдання, об'єкти та джерела інформації контролю правильності визнання оборотних активів;
- розглянути особливості внутрішньогосподарського контролю оборотних активів;
- дослідити особливості інвентаризації оборотних активів на підприємстві.

Методологічною основою є наукові методи, що спираються на вимоги об'єктивного і всебічного контролю та обліку оборотних активів на підприємстві.

При вирішенні поставлених завдань були використані загальнонаукові *методи і прийоми дослідження*: системний аналіз – для деталізації і розчленування об'єкта дослідження на окремі важливі складові елементи; конкретизація – для обґрунтування змісту форм облікового забезпечення; дослідження документів за формою та змістом – для виявлення їх відповідності щодо адекватності вимогам

стандартів; порівняння – для зіставлення даних підприємства у динаміці; групування – для визначення залежностей одних показників від інших; середніх і відносних величин – для глибшого розуміння сутності і причини відхилення його змін; горизонтальний і вертикальний аналізи – для визначення рівня впливу і питомої ваги кожного окремого показника на загальний результат із зміною у часі.

Інформаційною базою дослідження під час написання роботи було використані наукові праці зарубіжних і вітчизняних фахівців із питань організації обліку, контролю, наукова література, і інформація практичного характеру.

Апробація результатів роботи. Основні теоретичні та практичні результати дослідження доповідалися та отримали позитивну оцінку на наукову студентську конференцію ОНТУ (секція цифрові технології фінансових операцій) квітень 2023 р., на IV та V Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Актуальні аспекти соціально-економічного розвитку України: погляд молоді» 20-21 жовтня 2022 року та 30-31 травня 2023 року.

Публікації. Результати дослідження опубліковано у Збірнику матеріалів тез IV та V Всеукраїнської студентської науково-практичній конференції «Актуальні аспекти соціально-економічного розвитку України: погляд молоді» 30 – 31 травня 2023 та IV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції 20-21 жовтня 2022 року загальним обсягом 0,06 друк. арк.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 78 сторінок, у тому числі 69 сторінок основного тексту, список використаних джерел зі 39 найменувань на 4 сторінок, 2 додатків обсягом 5 сторінок. Робота містить 2 рисунка і 14 таблиць.

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ

1.1. Оборотні активи підприємства як економічна категорія: їх сутність та характеристика

Для кожного суб'єкта господарювання оборотні активи в умовах стрімкого розвитку ринкової економіки України мають особливе значення. Передусім це підштовхує науковців і практиків до вирішення багатьох теоретичних і практичних питань. Переважно це стосується розробки і впровадження таких підходів в управлінні оборотними активами, які б забезпечували стійкість фінансового стану, кредитоспроможність, інвестиційну привабливість вітчизняних підприємств.

Незважаючи на наявність достатньої кількості теоретичних розробок, проблеми дослідження економічної сутності оборотних активів залишаються частково вирішеними та потребують подальшого наукового дослідження. Розвиток знань стосовно оборотних активів неможливий без застосування фундаментальних основ фінансів підприємств, економічної теорії, фінансового менеджменту.

В економічній літературі існують різні підходи до визначення сутності оборотних активів. Окремі економісти спрощено трактують їх як «предмети праці», «матеріальні активи», «гроші що обертаються». В науковій економічній термінології оборотні активи трактують як «сукупність оборотних фондів і фондів обігу, які використовують для фінансування поточної господарської діяльності і виражені в грошовій формі» [2].

Дослідженню оборотних активів присвячені праці багатьох вітчизняних вчених-економістів. У зв'язку з цим розглянемо тлумачення терміну різних авторів, які вони надають у своїх працях у таблиці 1.1.

Згідно до джерел формування оборотних активів група науковців Філімоненков О.С., Дропа Я.Б., Марич П.М. класифікують оборотні активи на власні, залучені та позикові. Власні оборотні активи – це частина власних

засобів підприємства, авансованих в оборотні активи для забезпечення безперервного процесу виробництва й реалізації продукції. Позикові кошти – це отримані підприємством у вигляді банківського кредиту. Залученими активами є кошти, які не належать підприємству, але постійно знаходяться в його обороті; тобто ті самі позикові кошти, отримані із зовнішніх.

Таблиця 1.1 - Визначення термінів «Оборотні активи»*

№ з/п	Автор/Джерело	Визначення терміну
1.	Білик М. Д.	Оборотні активи - група мобільних активів із періодом використання до одного року, що безпосередньо обслуговують операційну діяльність підприємства і внаслідок високого рівня їх ліквідності мають забезпечувати його платоспроможність за поточними фінансовими зобов'язаннями.
2.	Демченко Т.А., Кірейцев Г.Г.	Оборотні активи - сукупність оборотних фондів та фондів обігу або авансованих у них коштів.
3.	Слав'юк Р.А.	Оборотні активи - це ресурси, які належать підприємству і які напевно буде перетворено на гроші чи використано іншим чином протягом року з дати складання бухгалтерського балансу.
4.	Крейніна М. Н.	Оборотні активи - це мобільна частина майна підприємства, тобто вся вартість тих оборотних активів, які при нормальних умовах роботи протягом року (або навіть коротшого періоду) перетворюються в грошові кошти в результаті отримання виручки від реалізації, обігу цінних паперів і т.д.
5.	Кутер М.І.	Оборотні активи - другий розділ балансу, що складається з поточних активів, які сформовані в окремі групи: запаси, дебіторська заборгованість, короткострокові фінансові вкладення, грошові кошти.
6.	Ковальова В.В.	Оборотні активи - натурально-речовинна категорія, засоби підприємства, які повністю переносять свою вартість на вартість виготовленої продукції.
7.	П (С) БО №2	Оборотні активи – грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації чи споживання протягом операційного циклу чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу.

*складено на підставі джерел [3,31,30,29,28,2,14]

З сутності оборотних активів слідує неправомірність ототожнення понять «оборотні кошти» і «оборотні активи». Оборотні активи містять, на відміну від оборотних коштів, елемент короткострокові інвестиції. Оборотні активи, насамперед запаси сировини, матеріалів, палива та інше споживають і витрачають у самому процесі виробництва, тобто таким чином переносять свою вартість на готову продукцію. Оборотні кошти, як найбільш ліквідні

ресурси, «не витрачаються і не споживаються», тому що вони авансовані у виробництво.

Вчені зазвичай спираючись на міжнародну практику, доволі по-різному виокремлюють класифікаційні ознаки оборотних активів. Підкреслюємо, що підходів до класифікації оборотних активів у сучасній економічній науці існує дуже багато. Відзначимо існування як деяких подібностей, так і певних відмінностей в цих підходах. У таблиці 1.2 зібрані усі погляди і доповнення до проблеми.

Таблиця 1.2 - Класифікація оборотних активів

№	Класифікаційна ознака	Вид оборотних активів
1.	Залежно від участі в кругообігу	- оборотні активи у сфері виробництва - оборотні активи у сфері обігу
2.	За видами	- запаси сировини, матеріалів, напівфабрикатів запаси - готової продукції дебіторська заборгованість грошові кошти інші
3.	За способом відбиття в балансі підприємства	- матеріальні оборотні активи (запаси) дебіторська заборгованість (кошти у розрахунках) - грошові кошти
4.	За формами функціонування	- матеріальні ОА - фінансові ОА
5.	За періодом функціонування	- постійна частина оборотних активів - змінна частина оборотних активів
6.	За характером джерел формування	- валові - чисті - власні
7.	За швидкістю обігу	- з високою швидкістю обігу; - з середньою швидкістю обігу; - з низькою швидкістю обігу
8.	За ступенем ліквідності	- абсолютно ліквідні - швидко ліквідні - мало ліквідні
9.	За рівнем цінності	- мінімально можливої цінності - середньо можливої цінності - потенційно високої можливої цінності
10.	За рівнем ризиків	- активи з виправданим ризиком - активи з підвищеним ризиком - активи з неприпустимим ризиком
11.	За видами ризиків	- активи з ризиком нереалізації - активи з ризиком неповернення боргів активи з ризиком інфляції

№	Класифікаційна ознака	Вид оборотних активів
12.	За ступенем захищеності від інфляції	- оборотні активи, що не піддаються інфляційним втратам - оборотні активи, що піддаються інфляційним втратам
13.	За рівнем прибутковості	- високоприбуткові - середньоприбуткові - неприбуткові - збиткові

**складено на підставі джерел [35,36,37,38]*

Ця класифікація дає можливість систематизувати оборотні активи з метою забезпечення ефективного їх управління та використання. Розглянемо окремі класифікаційні ознаки оборотних активів підприємств, зважаючи на визначення їх цінності в умовах сучасних ринкових відносин. Варто підкреслити, що приблизно всі вітчизняні науковці, які вивчали і займалися проблемою класифікації оборотних активів, в першу чергу, класифікують їх за видами та залежно від участі в кругообігу. За характером участі в операційному циклі оборотні активи поділяються на ті, які обслуговують:

1. Фінансовий цикл підприємства (грошові кошти, дебіторська заборгованість, поточні інвестиції).
2. Виробничий цикл підприємства (запаси сировини, матеріалів, напівфабрикатів; незавершене виробництво, готова продукція).

Такий розподіл дає можливість розглядати таку важливу проблему організації оборотних активів, як раціональне розміщення їх між сферами виробництва та обігу. Зазначимо, що перебування оборотних активів у сфері обігу не допомагає створенню нового продукту, тому надмірне залучення їх в цю сферу може призвести до негативних наслідків.

Оборотні активи становлять велику частку всіх активів підприємства. Від вмілого управління ними багато в чому залежить успішна підприємницька діяльність суб'єкта господарювання. Наявність у підприємства оборотного капіталу, його склад, структура, швидкість обороту та ефективність використання багато в чому визначають фінансовий стан

підприємства і стійкість його положення на фінансовому ринку та є цінним об'єктом фінансового менеджменту.

Виявлення й оцінка структури оборотних активів має практичне значення. Структура оборотних активів – це співвідношення між їхніми окремими елементами, виражене у відсотках до підсумку.

Аналіз виробничо-технологічної структури оборотних активів підприємства потрібно виконувати на основі попередньо проведених розрахунків частин виробничих запасів, незавершеного виробництва і напівфабрикатів власного виготовлення, витрат майбутніх періодів у загальному їхньому обсязі за визначений проміжок часу. Це дає змогу виявлення негативних, позитивних і бажаних тенденцій у динаміці структури цих активів.

Функціонально-технологічна структура оборотних активів того чи іншого суб'єкта господарювання характеризує процентне співвідношення частин оборотних фондів і фондів обігу. Оборотні активи промислових підприємств, більш якісніше використовуються тоді, коли більша їх частина зайнята у сфері виробництва (оборотні фонди). Перебування оборотних активів (фондів обігу) у сфері обігу є належною умовою безперервності процесу відтворення.

Елементна структура оборотних активів окреслюється шляхом розрахунку частини окремих складових (виробничих запасів, незавершеного виробництва, напівфабрикатів власного виготовлення, витрат майбутніх періодів, залишків готової і відвантаженої продукції, коштів на розрахунковому рахунку, дебіторській заборгованості, інших оборотних активів) у загальному обсязі на визначену дату (у конкретному розрахунковому році).

Щодо оцінки оборотних активів підприємства, то вирішення проблеми ефективного розвитку та зростання виробничого потенціалу підприємств в умовах фінансової кризи вимагає формування якісно нової системи управління оборотними активами, в якій головну роль відіграє система їх

ідентифікації як об'єктів обліку та методів оцінки. Якраз оцінка є найбільш складним та суперечливим питанням в історії бухгалтерського обліку.

Важливим в судженні оборотних активів є принцип обачності, який передбачає застосування в бухгалтерському обліку методів оцінки, що мають попереджати завищенню оцінки активів. Дякуючи дії принципу безперервності оцінка оборотних активів суб'єкта господарювання здійснюється, виходячи з припущення, що його діяльність триватиме й надалі. Потрібно зазначити, що одним із головних об'єктів бухгалтерського обліку серед оборотних активів є виробничі запаси підприємства.

Методологічну основу обліку та оцінки виробничих запасів в Україні становлять Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [24] та Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [25]. Зарубіжний досвід обліку та оцінки виробничих запасів обґрунтований Міжнародним стандартом бухгалтерського обліку 2 «Запаси» [21].

Оборотні активи підприємства за видами розподіляють на дебіторську заборгованість підприємства, матеріальні запаси (сировини, товарної та готової продукції) грошові кошти та їх еквіваленти та інші.

Дебіторська заборгованість – це сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. Дебіторська заборгованість являє собою фінансові зобов'язання юридичних і фізичних осіб за розрахунками за роботи, товари, видані аванси, послуги. Специфічний елемент дебіторської заборгованості – векселі до одержання, що є дуже цінними паперами. До заборгованості, не пов'язаної з реалізацією продукції, робіт та послуг, відносять заборгованість по нарахованих доходах, заборгованість за розрахунками з бюджетом, інші види заборгованості.

Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом – це заборгованість фінансових і податкових органів перед підприємством, а також переплата за податками, зборами та іншими платежами до бюджету. До задач фінансового управління дебіторською заборгованістю є розрахунок

прогнозного значення резерву по сумнівних боргах, визначення ризику неплатоспроможності покупців та надання повчання по роботі з фактично чи потенційно неплатоспроможними покупцями.

Розрізняють поняття поточної, довгострокової та безнадійної дебіторської заборгованості. Поточна дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу або буде погашена протягом дванадцяти місяців з дати балансу. Довгострокова дебіторська заборгованість – це сума дебіторської заборгованості, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу. Безнадійна дебіторська заборгованість – поточна дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість про її неповернення боржником або за якою минув строк позовної давності [21].

Запасами є активи, які: утримуються для подальшого продажу (розподілу, передачі) за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством/установою [26].

Запаси включають:

- сировину, основні й допоміжні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріальні цінності, призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва й адміністративних потреб;
- незавершене виробництво у вигляді деталей, вузлів, виробів, обробка й складання яких незавершені, та незакінчених технологічних процесів;
- готову продукцію, виготовлену на підприємстві та призначену для продажу;
- товари у вигляді матеріальних цінностей, що придбані (отримані) та утримуються підприємством з метою подальшого продажу;

- малоцінні та швидкозношувані предмети, що використовуються протягом не більш як одного року або одного операційного циклу, якщо він триває більше одного року [26].

Такий вид оборотних активів вирізняється обсягом вхідних матеріальних потоків, що забезпечують виробничу діяльність підприємства.

Містить в собі сировину та матеріали, готову продукцію, незавершене виробництво та інші запаси. Економічний та організаційно-виробничий результат від зберігання певного виду оборотних активів в тому чи іншому обсязі має специфічний для даного виду активів характер. Приміром, великий запас сировини і матеріалів забезпечує неперервність виробничого процесу у випадку непередбачено нестачі запасів або дає змогу заощадити кошти при появі на ринку най дорожчих матеріалів-замінників.

Грошові кошти та їх еквіваленти – найліквідніша частина оборотного капіталу підприємства. До грошових коштів відносяться гроші в касі, на розрахункових і депозитних рахунках. До еквівалентів грошових коштів відносять ліквідні короткострокові фінансові вкладення. Обираючи між готівковими коштами та цінними паперами, фінансовий менеджер обирає їх співвідношення. Це можна трактувати так, що з одного боку – витрати на зберігання тимчасово вільних грошових коштів вище за витрати, пов'язані з короткостроковим вкладенням коштів в цінні папери. З іншого боку, постійно є переваги, пов'язані із створенням великого запасу грошових коштів. Оборотні активи підприємства класифікують за різними ознаками – характером участі в операційному процесі, періодом функціонування, в залежності від здатності до швидкого перетворення в грошові кошти.

Більш деталізований видовий склад у межах зазначених груп оборотних активів наведено в розділі 2 активу балансу підприємства. Оборотні активи потрібно класифікувати з урахуванням Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 №73 [2], тому що цей документ частково змінив склад оборотних активів, включивши до них витрати майбутніх

періодів. Можемо сказати, що класифікація за видами, розглянута майже всіма науковцями, співпадає з класифікацією за способом відбиття в балансі підприємства. Зважаючи на це, оборотні активи доречно поділити за формами: фінансові (в грошовій формі) та матеріальні (в негрошовій формі).

Однією з найвагоміших та в той час найсуперечливіших класифікаційних ознак оборотних активів є фінансові джерела формування. Саме суперечливість виникає як в проблемі їх поділу, так і в різному формулюванні назви ознаки класифікації.

Акцентуємо увагу на тому, що економічна сутність оборотних активів розкривається їх роллю в організації поточної діяльності підприємства: знаходячись в безперервному русі вони здійснюють неспинний кругообіг форм вартості, завдяки якому відбувається стале відновлення процесу виробництва.

Щодо співвідношення оборотних активів і оборотного капіталу, то це самостійні економічні категорії, які перебувають у тісному зв'язку та взаємозалежності один з одним, а саме: початково оборотний капітал завжди виступає інвестицією, тобто джерелом утворення, однак ця інвестиція повинна бути десь розміщеною.

Оборотні активи відображають характер розміщення інвестованого капіталу у процес господарської діяльності підприємства. Оборотний капітал будучи джерелом авансування формує оборотні активи, які пізніше повертають авансований капітал, що і забезпечує кругообіг капіталу, який умовно припиняє своє існування як капітал із завершення кожного операційного циклу, вичерпуючи свою функцію у виробництві, та постійно відтворюється шляхом продажу готової продукції та після інкасування дебіторської заборгованості. Оборотний капітал і оборотні активи відновлюють один одного, тим самим забезпечують безперервність господарчих процесів.

Основне призначення оборотного капіталу є інвестування вартості в елементи оборотних активів з метою забезпечення поточної господарської

діяльності; оборотні активи характеризують речовий склад активів підприємства для обслуговування поточного господарського процесу [27].

Слід також розглянути самі основні зовнішні чинники впливу на оборотні активи. Податки (податкова політика держави) з погляду підприємства є інструментом постійного вилучення тієї складової оборотних активів, яка знаходиться у найбільш ліквідній формі. Так, податкова політика щодо стягування непрямих податків супроводжується збільшенням кредиторської заборгованості і одночасною іммобілізацією оборотних активів. Несвоєчасне відшкодування ПДВ є найболючишим питанням, через що справляє суттєвий негативний вплив на оборотні активи.

Найголовнішим інструментом регулювання грошового обігу в Україні є грошово-кредитна політика, що забезпечує проходження оборотними активами всіх стадій обігу. Швидкість проходження і обсяг такої складової оборотних активів як грошові кошти, що є найбільш ліквідною їх формою, прямо залежить від обсягу грошової маси в економіці країни. Грошово-кредитна політика впливає на доступність кредитних ресурсів, що є основних джерел покриття нестачі оборотних активів підприємств, що виникає через платіжні розриви.

1.2. Первинний облік оборотних активів на підприємстві

Від правильно організованого документування виробничих запасів залежить правильність визначення вартості списаних на виробництво запасів, відображення у звітності, незавершеного виробництва. Для документування руху запасів передбачено типові первинні документи. Головний бухгалтер підприємства має визначитися, які документи доречно використовувати з урахуванням розмірів підприємства та галузі.

Приймання виробничих запасів у постачальників здійснює експедитор підприємства, якому видається довіреність. Запаси оприбутковуються у відповідних одиницях виміру (вагових, об'ємних). Якщо виробничі запаси

надходять в одних одиницях, а витрачаються в інших, то вони обліковуються в двох одиницях виміру [23].

Особливої уваги потребує документування малоцінних швидкозношуваних предметів, оскільки для даного виду запасу розроблені окремі форми первинних документів. Надходження, переміщення і відпускання МШП оформляються первинними документами, правила застосування яких регламентуються Положенням про документальне забезпечення запасів у бухгалтерському обліку, затвердженим Міністерством фінансів України 24.05.1995 р. за №88 та іншими нормативними актами [21].

Для організації обліку МШП застосовуються типові форми первинних документів, затвержені наказом Міністерства статистики України від 22.05.96р. № 145, а саме:

- МШ-1 Відомість на поповнення (вилучення) постійного запасу інструментів (пристроїв),
- МШ-2 Картка обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів,
- МШ-3 Замовлення на ремонт або заточування інструментів (пристроїв),
- МШ-4 Акт вибуття малоцінних та швидкозношуваних предметів,
- МШ-5 Акт на списання інструментів (пристроїв) та їх обмін на придатні,
- МШ-6 Особова картка обліку спецодягу, спецвзуття та запобіжних пристроїв,
- МШ-7 Відомість обліку видачі (повернення) спецодягу, спецвзуття та запобіжних пристроїв,
- МШ-8 Акт на списання малоцінних та швидкозношуваних предметів [14].

Відпуск інструментів та інших предметів у тривале користування оформлюється вимогою, яка складається у двох примірниках. Для обліку руху МШП також застосовуються первинні документи з обліку матеріалів (форми М-4, М-8, М-9, М-11).

Первинні документи, які підтверджують рух грошових коштів, повинні бути належним чином упорядковані. Касові операції оформлюються документами, типові форми яких затверджено Міністерством статистики України за згодою з Національним банком України і Міністерством фінансів України, і які повинні застосовуватися без змін на всіх підприємствах, незалежно від їх відомчої підпорядкованості та форми власності.

Документування операцій з грошовими коштами зображені в табл. 1.3.

Таблиця 1.3 – Документи, які підтверджують рух готівки в касі

Форма	Первинні документи	Призначення документу
КО-1	Прибутковий касовий ордер	Оформлення надходження готівки в касу
КО-2	Видатковий касовий ордер	Оформлення видачі готівки з каси
КО-3	Журнал реєстрації прибуткових та видаткових касових документів	Призначений для реєстрації в бухгалтерській службі касових документів
КО-4	Касова книга	Відображення обліку операцій з готівкою касиром
КО-5	Книга обліку прийнятих та виданих касиром грошей	Відображення обліку коштів, які надходять в касу

Підприємства, які здійснюють розрахункові операції у готівковій чи безготівковій формі (із застосуванням платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, повинні обов'язково видавати наступні документи: ФКЧ-1 Фіскальний касовий чек на товари (послуги), ФКЧ-2 Фіскальний касовий чек видачі коштів, РК-1 Розрахункова квитанція [32].

Відображення у бухгалтерському обліку дебіторської заборгованості здійснюється на підставі господарських договорів і первинних документів, які засвідчують факт здійснення господарської операції (табл. 1.4).

Таблиця 1.4 - Документування дебіторської заборгованості

Вид дебіторської заборгованості	Документи
За майно, передане у фінансову оренду	- договір оренди; - акт приймання-передачі основних засобів; - довідки та розрахунки бухгалтерії.
Векселі одержані	- вексель; - акт приймання-передачі векселя; - ПКО; - виписка банку.

Вид дебіторської заборгованості	Документи
Розрахунки з вітчизняними покупцями	<ul style="list-style-type: none"> - накладна; - рахунок-фактура; - рахунок; - акт приймання-передачі виконаних робіт; - довідка (розрахунок) бухгалтерії; - податкова накладна; - товарно-транспортна накладна; - виписка банку.
Резерв сумнівних боргів	<ul style="list-style-type: none"> - довідка; - розрахунки бухгалтерії.
Розрахунки за виданими авансами	<ul style="list-style-type: none"> - платіжне доручення; - виписка банку.
Розрахунки з підзвітними особами	<ul style="list-style-type: none"> - звіт про використання коштів наданих на відрядження або - під звіт з доданими виправдовуючими документами
Розрахунки з іншими дебіторами	<ul style="list-style-type: none"> - ПКО; - ВКО; - накладна; - рахунок; - виписка банку; - довідка (розрахунок) бухгалтерії.
Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків	<ul style="list-style-type: none"> - протокол засідання інвентаризаційної комісії; - наказ керівника; - документи, які підтверджують внески з відшкодування - матеріальної шкоди – накладна; - ПКО; - заява працівника.
Розрахунки з іншими дебіторами	<ul style="list-style-type: none"> - договір між членами кредитних спілок; - ВКО; - платіжне доручення; - накладна; - квитанція до прибуткового касового ордеру.
Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків	<ul style="list-style-type: none"> - довідка; - розрахунок бухгалтерії; - виписка банку; - ПКО; - ВКО.

Розрахунки з підзвітними особами вимагають особливої уваги в частині організації бухгалтерського обліку, зокрема, документування. Призначення працівників підприємства у відрядження здійснюється керівником підприємства з оформленням наказу, в якому зазначаються: назва підприємства, строк і мета відрядження, куди відправляється працівник, пункт призначення.

Крім наказу, укладається кошторис витрат для розрахунку необхідної до видачі суми авансу. Рух непродовольчих товарів господарюючого суб'єкта оформлюється такими документами: рахунками-фактурами, товарно-транспортними накладними, свідоцтвом про якість товару, прибутково-видатковими накладними, сертифікатом відповідності державній системі сертифікації або завіреною постачальником копією сертифікату відповідності на товар (якщо він підлягає обов'язковій сертифікації).

На всі продовольчі товари господарюючий суб'єкт повинен мати товарнотранспортні накладні, прибутково-видаткові накладні, приймальні акти, документи, що підтверджують відповідність якості товару вимогам нормативних документів. Для імпортованих товарів - сертифікати, викладені на українській мові або на мові країни-експортера. Вони повинні бути завірені печаткою постачальника. Порядок документального оформлення надходження та відпуску товарів аналогічний виробничим запасам та готовій продукції [23].

Отже, вся інформація про господарські операції, пов'язані з наявністю та рухом оборотних активів підприємства, здатних впливати на рішення, які приймаються на її основі, що забезпечується завдяки дії принципу повного висвітлення, має міститися в фінансовій звітності.

1.3. Синтетичний та аналітичний облік оборотних активів

Облік оборотних активів є важливим аспектом фінансового управління для бізнесу. Основною метою обліку оборотних активів полягає у відстеженні руху та використання ресурсів компанії, таких як гроші, запаси, дебіторська заборгованість і грошові еквіваленти.

Для ведення обліку оборотних активів використовуються різні методики та інструменти. Основні етапи ведення обліку наведені в табл. 1.5. Облік оборотних активів за способом групування та узагальнення облікових даних поділяються на синтетичні та аналітичні.

Таблиця 1.5 - Етапи ведення обліку оборотних активів

Етапи ведення обліку оборотних активів	Характеристика етапів
Класифікація активів	Оборотні активи можуть включати грошові кошти, запаси, дебіторську заборгованість, інвестиції в облігації та інші активи, які очікуються бути реалізованими або спожитими протягом одного року. Ці активи повинні бути правильно класифіковані в бухгалтерському обліку.
	Це включає фіксацію купівлі, продажу, повернення та інших операцій, що стосуються цих активів. Зазвичай це робиться за допомогою бухгалтерського програмного забезпечення або вручну в спеціальних журналах.
Визначення вартості активів	Кожен оборотний актив повинен мати визначену вартість, яка відображається в бухгалтерському обліку. Наприклад, запаси можуть бути оцінені за методом першочергових витрат. Грошові кошти, зазвичай, оцінюються за їх номінальною вартістю.
Аналіз та контроль	Керівництво компанії має аналізувати вся етапи обліку і зробити висновки.

Синтетичними рахунками називають рахунки, які дають характеристику певних економічно однорідних груп засобів, їх джерел і господарських процесів в узагальненому грошовому виразі. Одним із підходів до обліку та аналізу оборотних активів в бухгалтерії підприємства є саме синтетичний облік оборотних активів. Цей метод окреслює об'єднання різних видів оборотних активів в єдину групу з метою спрощення обліку та аналізу фінансової ситуації.

У синтетичному обліку оборотних активів завжди використовуються загальні розділи, такі як дебіторська заборгованість, грошові кошти, незавершений виробництво, товари, готова продукція та інші активи. Відтворення цих активів у загальних розділах дає можливість отримати загальний погляд на їх рух та стан на підприємстві.

Облік, що здійснюється за допомогою синтетичних рахунків, має назву «синтетичний». Прикладами синтетичних рахунків можуть бути: 20 «Виробничі запаси», 26 «Готова продукція», 27 «Продукція сільськогосподарського виробництва», 30 «Готівка», 31 «Рахунки в банках», 36 «Розрахунки з покупцями і замовниками» та ін. [32]

Основною перевагою синтетичного обліку оборотних активів є простота і зручність обліку. Він дає змогу швидко відстежувати зміни в оборотних активах і здійснювати загальний аналіз їх руху. До того ж, синтетичний облік дає можливість легко порівнювати дані з попередніми періодами та проводити порівняльний аналіз.

Однак, для продуктивного управління господарською діяльністю підприємства потрібно мати дані не тільки про загальну суму облікованих об'єктів, але й про залишки, збільшення і зменшення їх за окремими найменуваннями, сортами і видами. До прикладу, потрібні дані про кількість готової продукції, палива, видів сировини тощо. Ці відомості отримують за допомогою аналітичних рахунків. Ще впотрібно враховувати, що синтетичний облік оборотних активів може призвести до втрати деякої деталізації інформації про окремі види активів. Якщо важливо аналізувати конкретні оборотні активи окремо, наприклад, для оптимізації запасів або виявлення проблемних заборгованостей, то синтетичний облік може бути недостатнім.

Аналітичний облік оборотних активів є важливою складовою фінансового обліку організації. Аналітичними рахунками називають рахунки, призначені для обліку окремих видів засобів, їх джерел і господарських процесів. Облік, що здійснюється за допомогою аналітичних рахунків, називається аналітичним. Аналітичний облік оборотних активів - це процес систематичного відстеження, класифікації та відображення оборотних активів у фінансовій звітності підприємства з деталізацією за рахунками. Аналітичні рахунки, які відображають рух матеріальних цінностей, здійснюють не тільки в грошовому, а й в натуральних вимірниках. Кількість аналітичних рахунків, їх номенклатура на кожному підприємстві залежить від особливостей об'єктів, що облічуються [32].

Аналітичний облік оборотних активів дає можливість докладного вивчення руху та використання активів, що входять в оборотні кошти підприємства. Він дає можливість усвідомити, як активи змінюються з часом,

знайти тенденції, аналізувати їх вплив на фінансові результати та приймати обґрунтовані рішення. Він також може бути застосований для виявлення проблемних областей, таких як зайві запаси або недостатня ліквідність, і розробки стратегій для їх вирішення. Аналітичний облік допомагає управлінцям здійснювати продуктивне планування, контроль та прийняття рішень, що стосуються оборотних активів. Суттєвою складовою аналітичного обліку оборотних активів є також використання інформаційних систем та програмного забезпечення для автоматизації збору та аналізу даних.

Під час аналітичного обліку оборотних активів застосовуються усякі методи та інструменти, такі як розрахунок показників оборотності активів (наприклад, оборотний капітал, оборотні кошти, запаси), аналіз руху активів за рахунками, оцінка ризиків та можливостей, пов'язаних з оборотними активами.

Синтетичний та аналітичний облік є двома основними підходами до ведення обліку оборотних активів. Розглянемо кожен з цих підходів детальніше:

Синтетичний облік полягає в групуванні оборотних активів за загальними категоріями. У цьому підході активи об'єднуються в загальні рахунки, наприклад, "Матеріали", "Товари в обороті", "Готівка", "Поточні інвестиції" і т.д. Всі операції з оборотними активами записуються на ці загальні рахунки, і на основі цих рахунків складається звітність.

Аналітичний облік передбачає деталізацію оборотних активів на окремі рахунки для кожного активу..

Обидва підходи мають свої переваги та використовуються в залежності від потреб компанії та характеру оборотних активів. Синтетичний облік дозволяє швидко отримати загальну картину стану оборотних активів і легше аналізувати загальні тенденції. З іншого боку, аналітичний облік надає більш докладну інформацію про кожний окремий актив, що може бути корисним для детального аналізу, контролю та планування.

У багатьох випадках компанії використовують комбінацію синтетичного та аналітичного обліку, де загальні рахунки використовуються для складання звітності, аналізу та зовнішньої звірки, а аналітичні рахунки - для детального контролю та внутрішнього аналізу окремих активів.

Важливо враховувати внутрішні і зовнішні вимоги, а також особливості галузі та потреби компанії при виборі підходу до обліку оборотних активів.

Синтетичний та аналітичний облік реалізується в єдиній системі записів, як правило, в одних і тих самих реєстрах. Лише за синтетичними рахунками, до котрих відкривають неабияку кількість аналітичних рахунків, де протягом місяця записують багато господарських операцій, застосовують допоміжні облікові реєстри-відомості чи інші. Це стосується синтетичних рахунків з обліку матеріалів і продукції, витрат на виробництво тощо.

Дійова побудова обліку грошових коштів дає перспективу у системі рахунків аналітичного та синтетичного обліку визначити, звідки і яку грошову масу одержали або можна буде одержати чи очікувати на потреби діяльності.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ У ТОВ «ЕЛІТВІНПРОМ»

2.1 Техніко-економічна характеристика ТОВ «Елітвінпром»

Техніко-економічна характеристика Товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ) включає опис технічних та економічних аспектів функціонування компанії. Однак, без конкретної інформації про конкретне ТОВ неможливо надати детальний аналіз. Нижче наведено загальну інформацію, яка включена в техніко-економічну характеристику ТОВ:

Технічні аспекти:

- Опис діяльності ТОВ: виробництво, послуги, торгівля тощо.
- Фізичні ресурси: будівлі, машини, устаткування, транспортні засоби, обладнання та інше основне майно, яке використовується в діяльності.
- Технології та процеси виробництва або надання послуг.
- Кількість співробітників та їх кваліфікація.
- Плани щодо розвитку технічної бази компанії.

Економічні аспекти:

- Форма власності ТОВ та розмір статутного капіталу.
- Організаційна структура ТОВ (керівництво, відділи, підрозділи).
- Фінансові показники, такі як доходи, витрати, прибуток, активи та зобов'язання.
- Ринок, на якому діє ТОВ, та конкуренція.
- Стратегія розвитку компанії.
- Аналіз ризиків, пов'язаних з діяльністю ТОВ.

Розглянемо техніко-економічну характеристику ТОВ «Елітвінпром».

ТОВ «Елітвінпром» зареєстрована 26.03.2009.

Повна назва: Товариство з обмеженою відповідальністю «Елітвінпром».

Уповноважена особа фірми: Сердюков Сергій Васильович (керівник та

підписант з 01.03.2011 р.)

Юридична адреса ТОВ «Елітвінпром» - Україна, 65496, Одеська обл., Овідіопольський р-н, селище міського типу Таїрове, ВУЛИЦЯ 40-РІЧЧЯ ПЕРЕМОГИ, 1 «Б».

Телефон: 7856316, 0675187532

Основним видом діяльності є 11.02 Виробництво виноградних вин.

Види діяльності:

01.21 Вирощування винограду

45.20 Технічне обслуговування та ремонт автотранспортних засобів

45.31 Оптова торгівля деталями та приладдям для автотранспортних засобів

46.34 Оптова торгівля напоями

46.61 Оптова торгівля сільськогосподарськими машинами й устаткуванням

46.62 Оптова торгівля верстатами

46.65 Оптова торгівля офісними меблями

46.71 Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами

46.90 Неспеціалізована оптова торгівля

47.25 Роздрібна торгівля напоями в спеціалізованих магазинах

49.41 Вантажний автомобільний транспорт

68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна

71.11 Діяльність у сфері архітектури

71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послугтехнічного консультування в цих сферах

46.31 Оптова торгівля фруктами й овочами

46.39 Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоємита тютюновими виробами.

Форма власності: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ (Недержана власність).

Фірми «Елітвинпром» присвоєно код ЄДРПОУ 36362114.

Статутний фонд організації ТОВ «Елітвинпром» становить 211 936,58 грн.

Таблиця 2.1 – Основні фінансово-економічні показники діяльності підприємства*

Показники	2019 рік	2020 рік	Відхилення	
			абс.	%
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	13 105,10	29 239,00	16 133,9	123,11
2. Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	9 420,00	26 503,10	17 083,1	181,35
3. Витрати всього, тис. грн., в т.ч.:	11 062,30	28 897,40	17 835,1	161,22
- інші операційні витрати, тис. грн.	1 639,60	2 394,30	754,7	46,03
- інші витрати, тис. грн.	2,70	0,00	-2,70	-100
4. Доходи всього, тис. грн., в т.ч.:	13 105,10	29 245,10	16 140	123,16
- інші операційні доходи, тис. грн.	0,00	6,10	6,10	100
- інші доходи, тис. грн.	0,00	0,00	0,00	0
5. Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн.	2 042,80	347,70	-1 695,1	-82,98
6. Податок на прибуток, тис. грн.	377,30	62,60	-314,7	-83,41
7. Чистий прибуток, тис. грн.	1 665,50	285,10	-1 380,4	-82,88
8. Нематеріальні активи, тис. грн.	1,60	0,60	-1	-62,5
9. Річна вартість основних засобів, тис. грн.	7 233,20	7 029,50	-203,7	-2,82
10. Коефіцієнт зносу основних засобів, %	59,5	61,77	2,27	X
11. Фондовіддача, грн	1,81	4,16	2,35	129,8
12. Фондомісткість, грн	0,55	0,24	-0,31	-17,05
13. Фондорентабельність, %	-	2,44	2,44	X
14. Середня річна вартість оборотних коштів, тис. грн.	-	32 348,7	32 348,7	100
15. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	-	0,9	0,9	100
16. Тривалість 1 обороту, дні	-	400	400	100
17. Рентабельність продукції, %	139,12	110,32	-28,8	X

18. Рентабельність виробництва, %	139,12	110,35	-28,77	X
19. Середня річна сума дебіторської заборгованості, тис.грн.	-	13 217,7	13 217,7	100
20. Середня річна сума кредиторської заборгованості, тис.грн.	-	22 702,05	22702,05	100

**розраховано на підставі фінансової звітності*

В результаті дослідження фінансово-економічних показників ТОВ «Елітвінпром» (табл. 2.1) видно, що підприємство протягом 2019-2020 рр. було прибутковим, хоча чистий прибуток у 2020 році порівняно з 2019 роком зменшився на 1 380,4 тис. грн, а чистий дохід від реалізації продукції збільшився на 16 133,9 тис. грн. Середньорічна сума дебіторської заборгованості за 2020 рік склала 13 217,7 тис. грн, а середньорічна сума кредиторської заборгованості була 22 702,05 тис. грн. Середня річна вартість оборотних коштів була 32 348,7 тис. грн, що в коефіцієнті вийшло 0,9. Тривалість 1 обороту на підприємстві складає 400 днів.

2.2. Загальна характеристика організації бухгалтерського обліку та облікова політика

Організація бухгалтерського обліку є невід'ємною складовою функціонування будь-якої підприємницької організації. Вона включає в себе сукупність методів, процедур, стандартів та правил, які використовуються для фіксації, аналізу та звітності фінансової інформації. Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації підприємства до його ліквідації. Питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власника (власників) або уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства та установчих документів [31].

Організація бухгалтерського обліку включає такі етапи:

1. Фіксація фінансових операцій: цей етап передбачає реєстрацію всіх фінансових транзакцій, які відбуваються в організації. Він включає записи про прибуток, витрати, активи, зобов'язання та капітал.

2. Класифікація і кодування: фінансові операції класифікуються і кодуються відповідно до прийнятих стандартів бухгалтерського обліку. Це допомагає забезпечити структурованість і однорідність в бухгалтерському обліку.

3. Записи і журналізація: фінансові операції реєструються в журналах бухгалтерського обліку, таких як журнал загального журналу, журнал покупок, журнал продажів тощо. Це допомагає відстежувати всі операції та підготувати їх для подальшої обробки.

4. Розподіл і аналіз: на цьому етапі фінансові операції розподіляються на відповідні рахунки, такі як активи, зобов'язання, витрати, прибуток тощо. Крім того, проводиться аналіз фінансових даних для виявлення тенденцій та розрахунку показників.

Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах, збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну, але не менше трьох років, несе власник (власники) або уповноважений орган (посадова особа), який здійснює керівництво підприємством відповідно до законодавства та установчих документів. Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку підприємство самостійно обирає форми його організації:

- введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером;

- користування послугами спеціаліста з бухгалтерського обліку, зареєстрованого як підприємець, який здійснює підприємницьку діяльність без створення юридичної особи;

- ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або аудиторською фірмою;

– самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності безпосередньо власником або керівником підприємства.[31]

Така форма організації бухгалтерського обліку не може використовуватися на підприємствах, звітність яких має обов'язково оприлюднюватися, та в бюджетних установах. Завдання та функціональні обов'язки бухгалтерських служб, повноваження керівника бухгалтерської служби у бюджетних установах визначаються Кабінетом Міністрів України.

Підприємство самостійно:

– визначає за погодженням з власником (власниками) або уповноваженим ним органом (посадовою особою) відповідно до установчих документів облікову політику підприємства;

– обирає форму бухгалтерського обліку як певну систему реєстрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад, встановлених цим Законом, та з урахуванням особливостей своєї діяльності і технології обробки облікових даних;

– розробляє систему і форми внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, звітності і контролю господарських операцій, визначає права працівників на підписання бухгалтерських документів;

– затверджує правила документообороту і технологію обробки облікової інформації, додаткову систему рахунків і реєстрів аналітичного обліку;

– може виділяти на окремий баланс філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи, які зобов'язані вести бухгалтерський облік, з наступним включенням їх показників до фінансової звітності підприємства;

– визначає доцільність застосування міжнародних стандартів (крім випадків, коли обов'язковість застосування міжнародних стандартів визначена законодавством). [31]

Керівник підприємства зобов'язаний організувати потрібні умови для належного ведення бухгалтерського обліку, забезпечити неухильне реалізування всіма підрозділами, службами та працівниками, причетними до

бухгалтерського обліку, правомірних вимог бухгалтера щодо дотримання належного порядку оформлення та подання до обліку первинних документів.

Головний бухгалтер або особа, на яку покладено ведення бухгалтерського обліку підприємства:

- забезпечує перевірку стану бухгалтерського обліку у філіях, представництвах, відділеннях та інших відокремлених підрозділах підприємства;

- забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання і подання у встановлені строки фінансової звітності;

- бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства;

- організує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій.

Відповідальність за бухгалтерський облік господарських операцій, пов'язаних з ліквідацією підприємства, включаючи оцінку майна і зобов'язань підприємства та складання ліквідаційного балансу і фінансової звітності, покладається на ліквідаційну комісію, яка утворюється відповідно до законодавства.[31]

З набранням чинності Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» введено в облікову термінологію новий термін – облікова політика, під якою слід розуміти сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання і подання фінансової звітності. [31]

Облікова політика є складовою організації бухгалтерського обліку на підприємстві. Визначає облікову політику підприємство самостійно. Основна її мета – забезпечити одержання достовірної інформації про майновий і фінансовий стан підприємства, результати його діяльності, необхідні для всіх користувачів фінансової звітності з метою прийняття відповідних управлінських рішень. Підприємство повинно висвітлювати обрану облікову

політику шляхом опису принципів оцінки статей звітності та методів обліку щодо окремих статей звітності. Облікова політика кожного підприємства встановлюється у відповідному наказі. Структура наказу про облікову політику визначається самим підприємством. Вона може бути розширеною і скороченою.[31]

У розширеному випадку наказ має такий вигляд:

1. Преамбула (загальні відомості про підприємство);
2. Організаційно-технічні аспекти обліку.
3. Методи і способи відображення в обліку його об'єктів;
4. Організація роботи бухгалтерської служби;

Відповідно до Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 27.06.2013 року, розпорядчий документ про облікову політику підприємства визначає:

- методи оцінки вибуття запасів;
- періодичність визначення середньозваженої собівартості одиниці запасів;
- порядок обліку і розподілу транспортно-заготівельних витрат, ведення окремого субрахунку обліку транспортно-заготівельних витрат;
- методи амортизації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, а також довгострокових біологічних активів та інвестиційної нерухомості, у разі якщо вони обліковуються за первісною вартістю;
- вартісні ознаки предметів, що входять до складу малоцінних необоротних матеріальних активів;
- підходи до переоцінки необоротних активів;
- застосування класу 8 та/або 9 Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій;

- підходи до періодичності зарахування сум дооцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку;
- метод обчислення резерву сумнівних боргів (у разі потреби – спосіб визначення коефіцієнта сумнівності);
- перелік створюваних забезпечень майбутніх витрат і платежів; порядок виплат, які здійснюються за рахунок прибутку (для державних і комунальних підприємств);
- порядок оцінки ступеня завершеності операцій з надання послуг;
- сегменти діяльності, пріоритетний вид сегмента, засади ціноутворення у внутрішньогосподарських розрахунках;
- перелік і склад змінних і постійних загальновиробничих витрат, бази їх розподілу;
- перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг);
- порядок визначення ступеня завершеності робіт за будівельним контрактом;
- дату визначення придбаних в результаті систематичних операцій фінансових активів;
- базу розподілу витрат за операціями з інструментами власного капіталу;
- кількісні критерії та якісні ознаки суттєвості інформації про господарські операції, події та статті фінансової звітності;
- періодичність відображення відстрочених податкових активів і відстрочених податкових зобов'язань;
- критерії розмежування об'єктів операційної нерухомості та інвестиційної нерухомості;
- класифікацію пов'язаних сторін;
- дату включення простих акцій, випуск яких зареєстровано, до розрахунку середньорічної кількості простих акцій в обігу;

- дату первісного визнання необоротних активів та групи вибуття як утримуваних для продажу;

- складання окремого балансу філіями, представництвами, відділеннями та іншими відокремленими підрозділами підприємства;

- періодичність та об'єкти проведення інвентаризації;

- визначення одиниці аналітичного обліку запасів;

- спосіб складання Звіту про рух грошових коштів. [31]

Основними складовими наказу про облікову політику у скороченому вигляді, в якому робиться акцент на організацію внутрішньогосподарського (управлінського) обліку, є:

- методи обліку витрат на виробництво продукції, виконання робіт;

- види оцінки вибуття запасів;

- способи нарахування амортизації необоротних активів;

- межа вартісного розмежування основних засобів та інших необоротних матеріальних активів;

- структура загальновиробничих витрат підприємства;

- методи розподілу загальновиробничих витрат між окремими видами продукції (роботами, послугами);

- структура адміністративних витрат та витрат на збут й інші.[31]

Облікова політика опрацьовується на декілька років і змінюється лише в деяких випадках:

- зміни забезпечать достовірніше відображення подій або операцій у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності підприємства.

- змінюються вимоги органу, що здійснює функції з державного регулювання методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності;

- змінюються статутні вимоги;

Наказ про облікову політику може бути прийнятий як базисний на час діяльності підприємства, до якого за потреби вносяться зміни з визначеного часу. У разі внесення до облікової політики змін, що за обсягом охоплюють більшу частину тексту або істотно впливають на її зміст, наказ про облікову

політику доцільно повністю викласти в новій редакції. На підприємстві окремі зміни в облікову політику можуть вноситися щорічно.

Не вважається зміною облікової політики встановлення її для:

1. подій або операцій, які відрізняються за змістом від попередніх подій або операцій;

2. подій або операцій, які раніше не відбувалися. [31]

Облікова політика використовується щодо подій та операцій з моменту їх зароджування, окрім випадків, коли суму коригування нерозподіленого прибутку на початок звітного року неможливо визначити достовірно.

Вплив зміни облікової політики на події та операції минулих періодів відображається у звітності шляхом:

– коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року;

– повторного надання порівняльної інформації щодо попередніх звітних періодів.

Якщо суму коригування нерозподіленого прибутку на початок року неможливо визначити достовірно, то облікова політика поширюється лише на події і операції, які відбуваються після дати зміни облікової політики. У разі зміни облікової політики у Примітках до річної фінансової звітності слід розкривати причини і сутність зміни; суму коригування нерозподіленого прибутку на початок звітного року або обґрунтування неможливості її достовірного визначення, факт повторного подання порівняльної інформації у фінансових звітах або недоцільність її перерахунку.

Правильно розроблена облікова політика, яка враховує умови та можливості ведення господарської діяльності, повинна забезпечити:

– повноту відображення в бухгалтерському обліку всіх фактів господарської діяльності;

– відображення в бухгалтерському обліку фактів та умов господарської діяльності, виходячи не тільки з їх правової форми, але й з їх економічного змісту;

– тотожність даних аналітичного обліку з оборотами та залишками на рахунках синтетичного обліку на 1-е число кожного місяця, а також показників бухгалтерської звітності з даними синтетичного та аналітичного обліку;

– раціональне ведення бухгалтерського обліку, виходячи з умов господарської діяльності та величини підприємства. [31]

Відкриття інформації про облікову політику та її переміни у фінансовій звітності є поясненням зіставності фінансових звітів одного підприємства за різні періоди, а також фінансових звітів різних підприємств, себто користувачі здобувають змогу оцінити, наскільки порівняльними є дані окремих статей фінансової звітності того чи іншого звітного періоду, того чи іншого підприємства.

Важливо, щоб облікова політика була чітко сформульована, документована та виконувалася усіма працівниками підприємства. Вона допомагає забезпечити консистентність, достовірність і порівнянність фінансової звітності, а також виконання вимог законодавства та стандартів бухгалтерського обліку.

Бухгалтерський облік як важливе інформаційне джерело для управління підприємством та зовнішніх користувачів повинен бути відповідно організованим.

Організація бухгалтерського обліку на підприємстві ТОВ «Елітвинпром» відбувається відповідно до Наказу підприємства «Про організацію бухгалтерського обліку і облікової політики», згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 996-XIV.

Облікова політика ТОВ «Елітвинпром» включає сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності.

Основне призначення облікової політики полягає в:

1. упорядкуванні облікового процесу на підприємстві;

2. методологічному та методичному відображенні майна підприємства,
3. господарських операцій та результатів його діяльності;
4. наданні бухгалтерському обліку планомірності та цілеспрямованості;
5. забезпеченні ефективності обліку.

Бухгалтерська служба на чолі з головним бухгалтером на ТОВ «Елітвинпром» є одним з провідних підрозділів управлінської структури підприємства, яка забезпечує формування повної і достовірної інформації про результати діяльності та майновий стан підприємства, необхідної для прийняття ефективних рішень, здійснення контролю за використанням матеріальних, трудових, фінансових ресурсів і попередження негативних явищ у господарській діяльності. Цим обумовлено місце бухгалтерської служби в системі інформаційних потоків підприємства.

На ТОВ «Елітвинпром» є три основні потоки документації: вхідні документи, вихідні та внутрішні. Рух документів з моменту їх створення до передачі на зберігання регламентує графік документообігу. Факт надходження документа на підприємство обов'язково фіксують шляхом проставлення на вхідних документах відповідної відмітки.

Службовий документ, одержаний або створений підприємством, вважається внесеним до документаційного фонду з моменту реєстрації. За виконання документа відповідають особи, зазначені в розпорядчому документі або резолюції керівництва, а також працівники, яким безпосередньо доручено виконання.

Для контролю та впорядкування опрацювання даних на підставі первинних документів складаються зведені облікові документи.

Первинні та зведені облікові документи складаються на паперових або машинних носіях і повинні мають обов'язкові реквізити:

1. назву документа (форми);
2. дату і місце складання;
3. назву підприємства, від імені якого складено документ;

4. зміст та обсяг господарської операції;
5. одиницю виміру господарської операції;
6. посади осіб, відповідальних за здійснення господарської операції і правильність її оформлення;
7. особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати особу, яка брала участь у здійсненні господарської операції.

При надходженні у бухгалтерію первинні документи перевіряються як за формою (повнота та правильність оформлення і заповнення реквізитів), так і за змістом (законність операції, логічна ув'язка з окремими показниками). Усі документи, що додаються до прибуткових і видаткових касових ордерів, а також документи, що є підставою для нарахування заробітної плати, обов'язково позначені штампом або написом від руки «Одержано» або «Сплачено» із зазначенням дати (числа, місяця, року).

Первинні документи, облікові реєстри, бухгалтерські звіти та баланси до передачі їх в архів зберігаються в бухгалтерії у спеціальних приміщеннях або шафах під відповідальністю особи, уповноваженої на це головним бухгалтером. Відповідальність за збереження первинних документів, облікових реєстрів, бухгалтерських звітів та балансів, оформлення та передачу їх у встановленому порядку до архіву несе головний бухгалтер. Документування операцій, пов'язаних з рухом виробничих запасів наведені у табл. 2.2

На ТОВ «Елітвинпром» застосовується план рахунків бухгалтерського обліку згідно Наказу Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування». Структура Плану рахунків органічно пов'язана із структурою Балансу і Звіту про фінансові результати, встановленої Н(П)СБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Залишки рахунків 1-3 класів відображаються в активі Балансу, залишки рахунків 4-6 класів – в розділах пасиву балансу, а рахунки 7-9 класів пов'язані зі структурою Звіту про фінансові результати.

Таблиця 2.2 - Документування операцій, пов'язаних з рухом виробничих запасів*

Документи з надходження та оприбуткування запасів	Товарно-транспортна накладна
	Рахунок-фактура
	Накладна на відпуск товарно-матеріальних цінностей
	Довіреність
	Акт про приймання матеріалів
	Прибутковий ордер
Документи складського обліку запасів	Картка складського обліку матеріалів
	Матеріальний ярлик
	Матеріальний (товарний) звіт
Документи з відпуску (списання), вибуття запасів	Лімітно-забірна картка
	Акт-вимога на заміну (додатковий відпуск) матеріалів
	Накладна-вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів

*складено автором

Запаси приймаються матеріально відповідальною особою як за кількістю, так й за якістю. Тому порядок відображення запасів в бухгалтерському обліку пов'язаний з моментом настання матеріальної відповідальності. Якщо приймання за кількістю співпадає з прийманням за якістю, то настає матеріальна відповідальність у повному обсязі. Бухгалтеру важливо знати порядок документального оформлення таких операцій з метою своєчасного здійснення заходів контролю для забезпечення достовірності облікової інформації.

Первинні документи є підставою для ведення бухгалтерських подвійних записів та створення кореспонденції (табл. 2.3).

Таблиця 2.3 – Кореспонденція рахунків на підприємстві

№ з/п	Первинний документ	Зміст господарської операції	Кор-ція рах.		Сума, грн
			Д-т.	К-т.	
1.	Прибуткова накладна	Одержано МШП на склад	22	631	350
		Сума податкового кредиту по ПДВ	644	631	70
2.	Податкова накладна	Право на податковий кредит по ПДВ	641	644	70

Продовження табл. 2.3

3.	Платіжне доручення	Оплата постачальникові за МШП	631	311	420
4.	но-забірнакарта	Передача МШП в експлуатацію:			
		- підприємствами, що не використовують рахунки класу 8 «Витрати за елементами»	23	22	350
		Підприємствами, що використовують рахунки класу 8 «Витрати за елементами»	809	22	350
5.	Акт уцінки	Зменшення вартості матеріалів у результаті уцінки	801	201	600
		Списання суми уцінки	946	801	600
		Фінансовий результат від уцінки матеріалів	793	946	600
6.	Накладна	Відображено дохід від реалізації виробничих запасів	361	712	2400
		Відображена сума ПДВ	712	643	400
7.	Податкова накладна	Нараховано податкові зобов'язання по ПДВ	643	641	400
8.	Бух. довідка	Списано собівартість реалізованих виробничих запасів	943	201	1500
9.	Бух. довідка	Сформовано фінансовий результат:			
		- списаний дохід від реалізації виробничих запасів	712	793	2000
		- списана собівартість реалізованих виробничих запасів	793	943	1500

Згідно з «Порядком подання фінансової звітності», який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2000 р. № 149, фінансова звітність подається органам, до сфери управління яких належать підприємства, трудовим колективам на їх вимогу, власникам (засновникам) відповідно до установчих документів, а також іншим органам та користувачам, зокрема органам державної статистики.

Баланс відображує на певну дату активи, зобов'язання і власний капітал підприємства. Баланс складається із двох частин: активу і пасиву. В активі показують ресурси, використання яких, як очікується, сприятимуть отриманню економічних вигод у майбутньому, - основні засоби, виробничі запаси, готова продукція, гроші тощо.

Залишки по бухгалтерських рахунках використовують для заповнення балансу: дебетові - записують в актив, а кредитові - в пасив.

Звіт про фінансові результати складається із двох розділів:

1. Фінансові результати;
2. Елементи операційних витрат.

У першому розділі відображують дохід, витрати та визначають чистий фінансовий результат (прибуток або збиток). У другому розділі звіту про фінансові результати подає елементи операційних витрат, понесених у процесі діяльності впродовж звітного період.

2.3. Основні показники оцінки стану, структури й ефективності

Основою здійснення господарської діяльності всіх підприємств є активи. Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», активи - ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до надходження економічних вигод у майбутньому [24]. Тому до них відносяться всі види майна підприємства, що відносяться до його на правах власності і витрачаються для здійснення статутної діяльності. Якраз значення активів як джерела отримання грошових потоків є базою політики управління активами всіх підприємств.

Всі підприємства формують власну політику управління активами. Така політика утворює необхідну потребу в активах, характеризує їх структуру, склад, джерела фінансування, зважаючи на специфіку діяльності підприємства та ефект впливу факторів зовнішнього та внутрішнього середовища. Керуючи активами підприємство розкриває необхідність попередньої їхньої класифікації, особисто за швидкістю обороту на оборотні та необоротні активи та за характером участі у господарському процесі.

Управляючи своїми активами підприємство визначає необхідність

попередньої їхньої класифікації, зокрема за характером участі у господарському процесі та швидкості обороту на оборотні та необоротні активи [30].

На рисунку 2.1 зображено склад активів підприємства

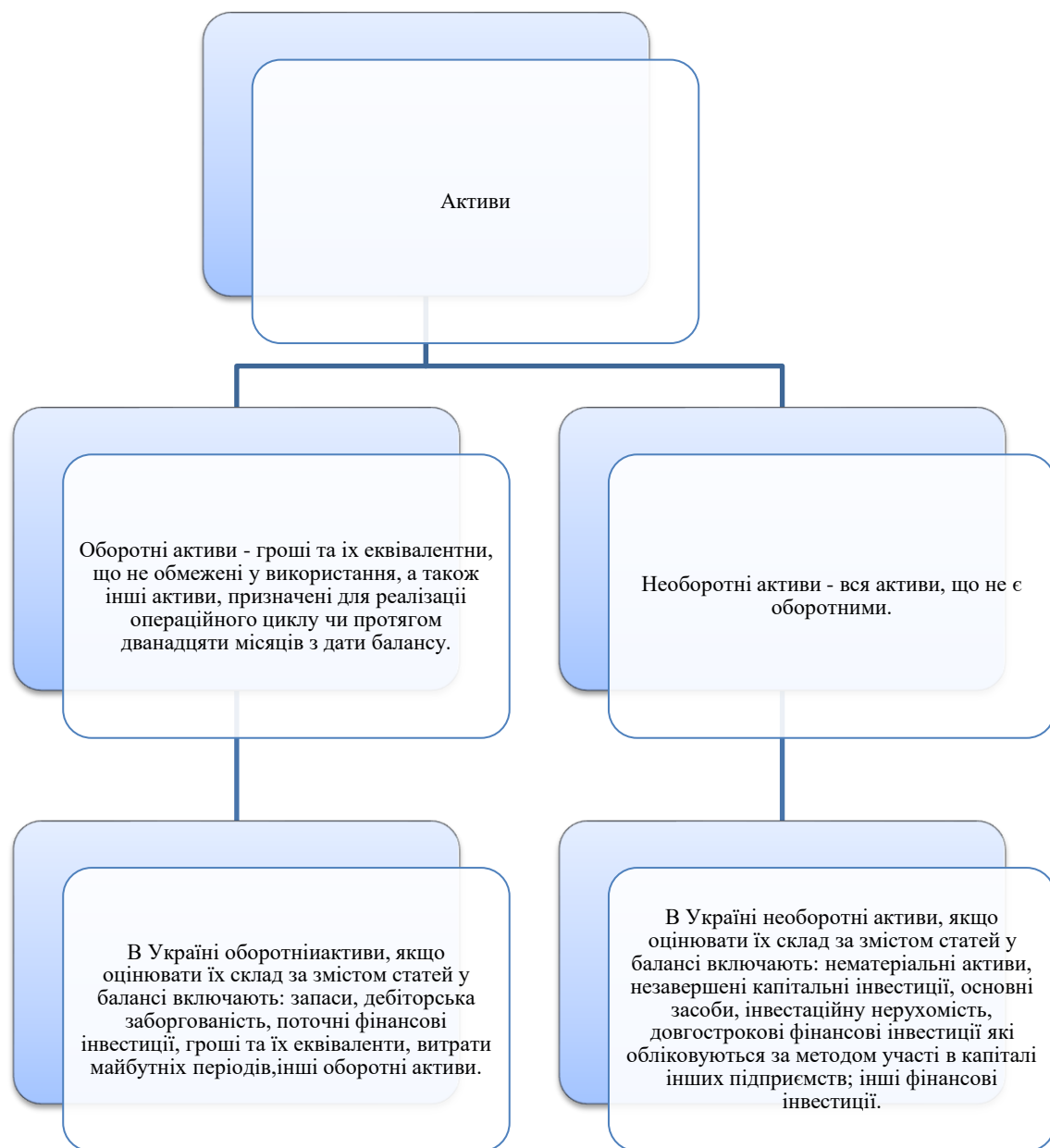

Рисунок 2.1 Класифікація активів підприємства відповідно до Національного положення бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Варто зауважити, що нестача оборотних активів призводить до

періодичних збоїв у роботі підприємства, зниження ліквідності та зниження його фінансової стабільності, з іншого, нестача необоротних - до невиконання запланованих обсягів виробництва, недостатності обладнання та робочих приміщень і, в результаті, до зниження ринкової вартості підприємства. Поряд із цим, надмірний обсяг оборотних активів зумовлює наявність у підприємства тимчасово вільних, недіючих активів, надлишкові витрати фінансування, в результаті - зниження прибутку підприємства; а надмірний обсяг необоротних - до погіршення рівня їх корисного використання та зниження вартості підприємства .

Через те, аналіз та оцінка оборотних та необоротних активів підприємства являє собою комплексний процес, який визначає досягнення певного ряду завдань (таб. 2.4).

Таблиця 2.4 – Класифікація завдань аналізу необоротних та оборотних активів

№	Основні завдання аналізу оборотних активів підприємства	Основні завдання аналізу необоротних активів підприємства
1.	- аналіз оборотності за показниками, що дають оцінку ефективності використання оборотного капіталу та його елементів за фактором часу;	- аналіз динаміки (за видами у натуральному та вартісному виразах);
2.	- розрахунок коефіцієнтів - відношень між окремими видами активів та джерелами їх формування;	- оцінка складу та структури шляхом визначення структурних показників (питомої ваги);
3.	- оцінка забезпеченості окремими видами ресурсів (виробничими запасами, грошовими коштами тощо) та планування потреби в оборотному капіталі;	- оцінка стану необоротних активів;
4.	- аналіз складу та структури (питома вага);	- оцінка забезпеченості окремими видами активів (основними засобами, земельними ресурсами тощо);
5.	- аналіз динаміки за видами активів та в цілому;	- аналіз ефективності використання (показники рентабельності, а також строки окупності необоротних активів);
6.	- аналіз ефективності використання, який передбачає визначення показників рентабельності капіталу підприємства та його складових.	- виявлення резервів інтенсивності оновлення та поліпшення використання необоротних активів, темпів і способів їх відтворення, визначення напрямів майбутніх інвестицій.

Головне завдання цього аналізу є в знаходженні і усуненні прорахунків управління оборотними засобами та виявленні способів підвищення ефективності їх використання. Інформацію для проведення аналізу оборотного капіталу беруть з бухгалтерського балансу. Бухгалтерський баланс є основним джерелом даних для розгляду показників і оцінки ефективності оборотних коштів. Для зібрання даних використовують звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, пояснення до бухгалтерського балансу і звіту про фінансові результати, дані первинного бухгалтерського обліку, які розшифровують і деталізують окремі статті балансу. Джерелами формування оборотних коштів є власні, позикові і додатково залучені кошти. За рахунок власних джерел формується, як правило, мінімальна стабільна частина оборотних коштів. Наявність власних оборотних коштів дозволяє організації вільно маневрувати, підвищувати результативність та стійкість своєї діяльності.

Для аналізу ефективності використання оборотних активів вживають показники оборотності, або, як їх ще називають - ділової активності. Так само необхідно провести розрахунок і аналіз рівня рентабельності оборотних активів, виконати факторний аналіз приросту виручки за рахунок інтенсивних і екстенсивних факторів використання оборотних активів, а також оцінити відносне і абсолютне вивільнення (залучення) оборотних активів. Для аналізу оборотних коштів використовуються показники табл.2.5.

Таблиця 2.5 - Показники ефективності використання оборотних активів

Назва коефіцієнта	Формула	Опис
Коефіцієнт оборотності (Коб)	$K_{об} = \frac{T}{OA_{cp}}$ $K_{об} = \frac{D}{D_{об}}$	Характеризує обсяг товарообігу (Т) в розрахунку на одну гривню середньої величини оборотних активів (ОА _{ср}). Коефіцієнт оборотності також може бути розрахований діленням кількості днів аналізованого періоду (Д) на тривалість одного обороту в днях (Д _{об}).

Продовження табл. 2.5

Тривалість одного обороту в днях (Тод)	$D_{об} = \frac{OA_{cp}}{T_{одн}}$ $OA_{cp} = (1/2 OA_1 + OA_2 + \dots + 1/2 OA_n) / (n-1)$	Показник являє собою відношення середнього залишку оборотних коштів (ОА _{ср}) до одноденного товарообігу за аналізований період (Тодн). Даний показник також називають часом обігу оборотних коштів, і чим швидше оборотні кошти роблять кругообіг, тим краще і ефективніше вони використовуються
Коефіцієнт закріплення (завантаження) оборотних коштів (Кз)	$K_z = \frac{OA_{cp}}{T}$	Даний показник, зворотний коефіцієнту оборотності, показує величину оборотних коштів на 1 грн. реалізованих товарів.
Рентабельність оборотних активів (Роа)	$P_{oa} = \frac{Чп}{OA_{cp}}$	Показник є узагальнюючим показником ефективності їх використання, і визначається як співвідношення чистого прибутку (Чп) або іншого фінансового результату до середньої величини оборотних активів.

Коефіцієнт оборотності також називають швидкістю обертання оборотних коштів, яка б показала кількість разів або число кругообігів, які вони здійснюють за аналізований період. Зростання коефіцієнта оборотності (Коб) в динаміці свідчить про прискорення оборотності оборотних коштів, тобто на кожен вкладену гривню оборотних коштів збільшується обсяг продажів, тобто оборотні кошти раціонально і ефективно використовуються. Середній залишок оборотних коштів визначається як середня хронологічна моментного ряду, що розраховується за сукупності значень показника в різні моменти часу, де ОА₁, ОА₂, ОА_п - вартість оборотних коштів на перше число кожного місяця; п - число місяців. Зниження коефіцієнта закріплення (завантаження) оборотних коштів в динаміці свідчить про підвищення ефективності використання оборотних коштів.

Прискорення оборотності оборотних коштів, тобто скорочення часу

проходження оборотними засобами за все кругообігу і окремих його стадій знижує потребу в цих коштах, відбувається вивільнення оборотних коштів з обороту. І навпаки, уповільнення оборотності, супроводжується залученням додаткових коштів в оборот, що негативно впливає на ефективність використання оборотних коштів. Вивільнення оборотних коштів в результаті прискорення їх оборотності може бути абсолютним і відносним.

Абсолютне вивільнення оборотних коштів ($C_{абс}$) відбувається в тих випадках, коли обсяг реалізації забезпечений меншим використанням оборотних коштів у звітному періоді (C_1) в порівнянні з базисним періодом або плановою потребою (C_0):

$$C_{абс} = C_1 + C_0 \quad (1)$$

Відносне вивільнення оборотних коштів ($C_{отн}$) виходить при прискоренні оборотності із зростанням обсягу продажів або виробництва. Головна відмінність від абсолютного вивільнення, це те що, при цьому кошти компанії не можуть бути вилучені з обігу без збереження безперервності виробництва. Відносне вивільнення оборотних коштів визначається за формулою:

$$C_{отн} = C_0 * V_1 / V_0 - C_1 \quad (2)$$

або

$$C_{отн} = C_0 * I_v - C_1 \quad (3)$$

де, V_0 , V_1 - обсяг реалізованої продукції в базисному (плановому) і звітному періоді; C_0 , C_1 - середній залишок оборотних коштів у базисному (плановому) і звітному періоді; I_v - темп приросту обсягу виробництва продукції, тобто V_1 / V_0 . Основними показниками ефективності використання оборотних коштів є показники їх оборотності.[32]

Прискорення оборотності сприяє скороченню потреби в оборотних активах, приросту обсягу продукції, збільшення суми одержуваного прибутку і, отже, підвищенню стійкості фінансового стану.

Показники оборотності оборотних коштів доцільно використовувати для оцінки рівня ефективності використання ресурсів підприємства в якості

результативного показника з виділенням факторів першого і подальших порядків, які впливають на їх рівень. Тривалість обороту оборотних коштів залежить від їх середнього розміру і виручки від реалізації. Для отримання максимально повної інформації про стан оборотних коштів рекомендується розглядати відповідні показники в динаміці за певний часовий інтервал (як правило, 3 періоди), дотримуючись вимога порівнянності показників. Такий аналіз дозволяє охарактеризувати зміни, які відбувалися в організації за аналізовані періоди, і спрогнозувати їх на майбутнє. Поглиблений аналіз ефективності використання оборотних активів проводиться за допомогою приватних показників оборотності та рентабельності, які розраховуються по кожному їх виду: товарно-матеріальних запасів; дебіторської заборгованості; грошовими коштами і фінансових вкладень. Такий аналіз дозволяє виявити резерви підвищення ефективності використання оборотних коштів. Прискорення оборотності сприяє скороченню потреби в оборотних коштах, приросту обсягів продажів і, отже, збільшення одержуваного прибутку. Уповільнення оборотності вимагає залучення додаткових коштів для продовження господарської діяльності організації.

Дослідження стану активів підприємства варто починати із проведення вертикального та горизонтального аналізу. На цій стадії аналізу формується уявлення про діяльність підприємства, виявляються зміни у складі його майна і джерелах, встановлюються взаємозв'язки різних показників. Як стверджує Т. В. Момот, вертикальний аналіз показує структуру майна підприємства, показники структури розраховуються у відсотках до валюти балансу [11]. Горизонтальний аналіз звітності полягає в побудові однієї чи кількох аналітичних таблиць, у яких абсолютні показники доповнюються відносними темпами зростання (зниження). На прикладі ТОВ «Елітвинпром» проведемо структурно-динамічний аналіз активів за 2019-2020 роки (табл. 2.6)

Таблиця 2.6 Аналіз складу, структури та динаміки активів ТОВ «Елітвинпром» за 2019-2020 роки

Показники	2019 рік		2020 рік		Темп приросту, %
	Тис.грн	%	Тис.грн	%	
Необоротні активи	7 234,80	18,29	7 030,10	17,83	-2,83
Оборотні активи	32 304,60	81,71	32 392,80	82,17	0,27
Баланс	39539,4	100,00	39422,9	100,00	-0,29

Згідно із даними таблиці 2.6 загальна вартість майна у 2020 році становить -0,29 %. Загалом такий показник 2020 році оцінюється негативно. Розглянемо причини, що вплинули на зміни валюти балансу. Так, зменшення майна підприємства спричиняють погані показники вартості оборотних активів 0,27 % та необоротних -2,83 % у 2020 році.

Дослідимо також склад кожного розділу активів. Так, до оборотних активів підприємства входять: запаси; дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги; дебіторська заборгованість за розрахунками; інша поточна дебіторська заборгованість; гроші та їх еквіваленти (табл. 2.7).

Таблиця 2.7 Динаміка та структура оборотних активів ТОВ «Елітвінпром» за 2019-2020 роки.

Показники	2019 рік		2020 рік		Темп приросту, % 2019-2020 роки
	тис.грн	%	тис.грн	%	
Запаси	15 728,40	42,22	20 546,70	63,32	30,63
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	13 045,00	35,02	8 291,40	25,55	-36,44
Дебіторська заборгованість за розрахунками	8 291,40	22,26	1713,8	5,28	-79,33
Інша поточна дебіторська заборгованість	89,00	0,24	309,20	0,95	247,41
Гроші та їх еквіваленти	96,80	0,26	1 588,60	4,9	1541,11
Всього	37250,6	100,00	32449,7	100,00	-12,89

Найбільший внесок у формування оборотних активів підприємства

зробила запаси. Їх частка у структурі на кінець досліджуваного періоду складала 63,32%. Відведення значної суми коштів у запаси є дуже позитивним, завдяки цьому підприємство може виплачувати заробітню плату, розраховуватися із бюджетом та постачальниками.

Також спостерігалось скорочення дебіторської заборгованості за розрахунками у 2020 році на 79,33%. Таку тенденцію оцінюють позитивно, оскільки зменшився обсяг коштів, що вилучається із обороту підприємства

Таблиця 2.8 – Динаміка складу та структури необоротних активів ТОВ «Елітвінпром» за 2019-2020 роки.

Показники	2019 рік		2020 рік		Темп приросту, %
	тис.грн	%	тис.грн	%	
Нематеріальні активи	1,60	0,02	0,60	0,01	-99,37
Основні засоби	7 233,20	99,98	7 029.50	99,99	-2,82
Всього:	7234,8	100.0	7030,1	100,00	-2,83

Згідно із даними таблиці 1 загальна вартість майна у 2020 році становить -2,83%. Загалом зменшення валюти балансу у 2020 році оцінюється негативно, оскільки зменшилися можливості підприємства для виробництва продукції.

Дослідження стану та структури активів є різноплановим процесом, оскільки під час його здійснення необхідно дати оцінку обсягу, структури та динаміки оборотних та необоротних активів, вивчити технічний стан основних засобів, темпів, форм і способів їх оновлення; визначити рівень використання основних засобів і факторів, що на нього впливають тощо.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Завдання та джерела контролю правильності визнання оборотних активів

Контроль правильності визнання оборотних активів є важливим аспектом фінансового обліку і звітності компанії. Оборотні активи – це активи, які очікується перетворити на грошові кошти або споживати протягом короткого періоду, зазвичай не більше одного року. Основна мета контролю – переконатися, що оборотні активи належним чином визнані і відображені відповідно до відповідних бухгалтерських принципів.

Оборотні активи є однією з головних складових елементів матеріальної основи процесу виробництва. Від ступеня їхнього використання залежать кінцеві результати виробництва, фінансове становище всіх підприємств. Покращення використання оборотних активів допомагає підвищити рентабельність підприємства, і навпаки, погіршення його використання й відволікання на позапланові цілі зменшує ефективність використання оборотних активів, утворює не легке фінансове становище. Саме тому на підприємствах має бути організований систематичний контроль за використанням наявних у них оборотних активів. Цей контроль має включати:

- перевірку ефективності здійснюваних на підприємстві заходів щодо ощадливої витрати на виробництві матеріальних цінностей і коштів;
- перевірку доцільності витрат власних і позикових засобів, виявлення й ліквідацію зайвих і непотрібних підприємству цінностей;
- перевірку наявних у підприємства власних оборотних активів.

Визнання оборотних активів і контроль їх правильності є важливим процесом для бухгалтерського обліку підприємства. Для забезпечення

точності визнання оборотних активів і контролю їх правильності можна використовувати наступні *завдання та джерела контролю*:

1. Перевірка відповідності оборотних активів до визначених критеріїв оборотності. Наприклад, оборотні активи, які не використовуються протягом певного періоду часу, можуть бути класифіковані як необоротні активи.

2. Перевірка наявності документації, що підтверджує правильність визнання оборотних активів. Наприклад, для матеріальних запасів можуть бути наявні накладні, акти прийому-передачі, рахунки-фактури тощо.

3. Перевірка відповідності оборотних активів до встановлених бухгалтерських правил та стандартів. Наприклад, перевірка відповідності визнання запасів до міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Джерела контролю правильності визнання оборотних активів:

1. *Внутрішні аудиторські перевірки*. Внутрішні аудитори можуть проводити періодичні перевірки бухгалтерських записів та документації, пов'язаної з оборотними активами, для виявлення можливих помилок або недоліків у їх визнанні.

2. *Зовнішні аудиторські перевірки*. Зовнішні аудитори, призначені підприємством або регулюючим органом, також здійснюють перевірки фінансової звітності.

Контроль правильності визнання оборотних активів в бухгалтерському обліку включає ряд процедур, які допомагають переконатися в правильності і повноті відображення цих активів у фінансовій звітності. Ось декілька основних кроків, які можна виконати для контролю правильності визнання оборотних активів:

1. *Перевірка документації*: Перевірте наявність необхідної документації, такої як договори, рахунки-фактури, акти приймання-передачі та інші докази правильності визнання оборотних активів.

2. *Фізична інвентаризація*: Здійсніть фізичну перевірку оборотних активів шляхом порівняння фактичної кількості і стану активів з даними,

відображеними в бухгалтерській системі. Це допоможе виявити можливі розбіжності та потенційні проблеми.

3. *Розрахунок амортизації:* Перевірте правильність розрахунку амортизації для оборотних активів, які підлягають амортизації. Переконайтеся, що використовується відповідний метод амортизації та правильно визначені ставки амортизації.

4. *Перевірка відображення витрат:* Переконайтеся, що всі відповідні витрати, пов'язані з оборотними активами (наприклад, покупка, транспортування, монтаж), належним чином відображені як витрати відповідно до принципів бухгалтерського обліку.

5. *Перевірка відображення доходу:* Якщо оборотні активи використовуються для генерації доходу (наприклад, продаж товарів), переконайтеся, що дохід від використання цих активів відображений відповідно до визначених правил бухгалтерського обліку.

6. *Перевірка дотримання правил звітності:* Переконайтеся, що оборотні активи відображені відповідно до вимог стандартів бухгалтерського обліку, які застосовуються у вашій юрисдикції (наприклад, МСФЗ або національні стандарти).

7. *Аналіз показників:* Проведіть аналіз фінансових показників, пов'язаних з оборотними активами, таких як оборотність активів, тривалість обороту запасів або платежів, щоб виявити потенційні проблеми або аномалії.

Ці кроки допомагають забезпечити правильне визнання оборотних активів і знизити ризик помилок у фінансовій звітності.

Контроль оборотними активами направлено на вирішення таких завдань:

- формування достатнього обсягу оборотних активів із позиції забезпечення поточної платоспроможності;

- оптимізація елементів оборотних активів, спрямована на виконання нормативів ліквідності;

- ефективне використання оборотних активів для забезпечення прибутковості та рентабельності діяльності суб'єкта господарювання;
- формування джерел фінансування оборотних активів із урахуванням вимог забезпечення фінансової стійкості [26].

Відповідно до зазначеної мети та завдань, управління оборотними активами підприємства має здійснюватися за схемою, представленою на рис. 3.1 [26].

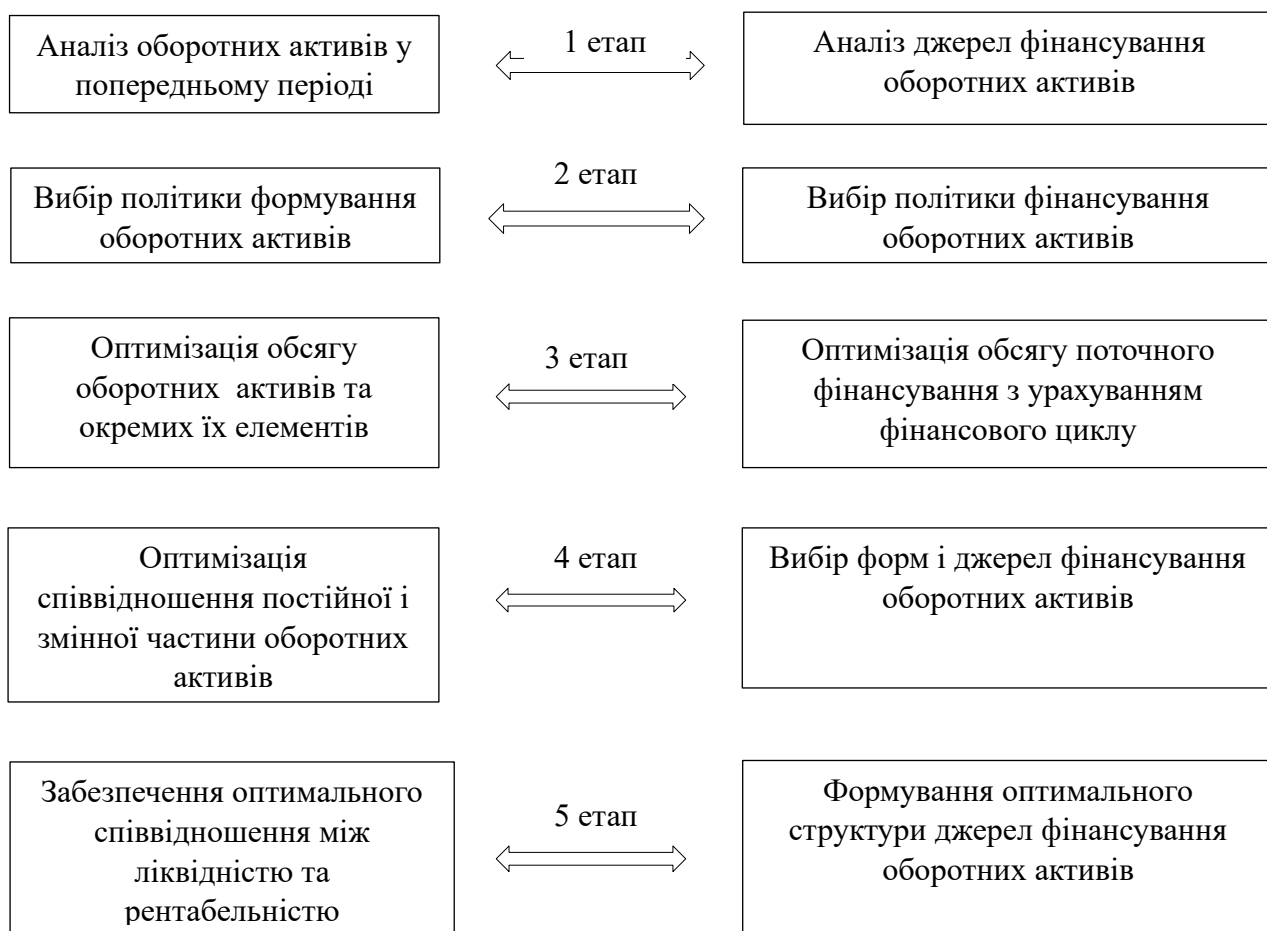

Рис. 3.1. Порядок управління оборотними активами підприємства

**складено на підставі джерел [39]*

3.2. Особливості внутрішньогосподарського контролю оборотних активів

Організація системи внутрішньогосподарського контролю оборотних активів є одним з важливих процесів функціонування будь-якого підприємства. Треба зазначити, що визначення поняття «внутрішньогосподарський контроль» зустрічається як в науково-економічній літературі, так і в нормативно-законодавчій базі (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Визначення сутності поняття «внутрішньогосподарський контроль» різними джерелами [25,27,24,26,33,9]

№ з/п	Джерело/автор	Визначення
1.	МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень через розуміння суб'єкта господарювання та його середовища»	Внутрішньогосподарський контроль є процесом, який визначається і на який впливають особи наділені вповноваженими управління та найвищого управління, а також інший персонал, який надає обґрунтовану впевненість щодо досягнення цілей суб'єкта господарювання стосовно достовірності фінансової звітності, ефективності діяльності та дотримання застосованих законів і нормативних актів.
2.	Ф.Ф. Бутинець	Внутрішньогосподарський контроль – це контроль здійснюваний органами внутрішнього контролю (головним бухгалтером підприємства, ревізійною комісією тощо)
3.	М.М. Коцупатрий	Внутрішньогосподарський контроль є системою безупинного спостереження за ефективністю використання майна суб'єкта, законністю і доцільністю господарських операцій і процесів, збереження грошових коштів.
4.	Є.В. Калюга	Внутрішньогосподарський контроль – це система безупинного спостереження за ефективністю використання активів і зобов'язань підприємства, законністю і доцільністю господарських операцій, збереженням грошових коштів і матеріальних цінностей. Внутрішньогосподарський контроль є складовою частиною ринкового механізму, одним із прийомів перевірки виконання прийнятих рішень, найважливішою функцією управління економікою.
5.	Г.В. Яворова	Внутрішньогосподарський контроль – це система безупинного спостереження за ефективністю використання майна, господарюючого суб'єкта, законністю та доцільністю господарських операцій і процесів, збереженням грошових коштів і матеріальних цінностей.

№ з/п	Джерело/автор	Визначення
6.	Н.І. Дорош	Внутрішньогосподарський контроль – це процес, розроблений з метою досягнення поставлених завдань підприємства; розпочинається з верхівки підприємства – ради директорів та менеджерів, які створюють і зміцнюють структуру і характер здійснюваних контрольних заходів в організації; прямо чи опосередковано включає в себе всіх працівників підприємства; стосується всіх видів діяльності підприємства, починаючи з функціональних ланок, таких як маркетинг та операційні підрозділи, до взаємовідносин з іншими підприємствами

Внутрішньогосподарський контроль оборотних активів є важливим елементом фінансового управління підприємством. Він допомагає забезпечити ефективне використання та захист оборотних активів компанії від ризиків, таких як крадіжки, недостачі, помилки в обліку тощо. Він є найважливішим інструментом управління підприємством, бо надає можливість керівництву отримувати об'єктивну інформацію необхідну для управління господарськими операціями, оцінювати стан активів підприємства, а також надає достовірну інформацію про майно власника. Він відрізняється від загального внутрішньогосподарського контролю тим, що спеціалізується на конкретному класі активів - оборотних активах.

Оборотні активи включають грошові кошти, запаси, дебіторську заборгованість та інші активи, які очікуються бути реалізованими, спожитими або перетвореними на грошові кошти протягом короткострокового періоду (зазвичай до 12 місяців). Внутрішньогосподарський контроль оборотних активів допомагає організації ефективно керувати та захищати ці активи, забезпечуючи своєчасність, точність та надійність обліку та звітності щодо них.

Внутрішньогосподарський контроль оборотних активів включає систему процедур та механізмів, спрямованих на ефективне управління та захист оборотних активів організації. Оборотні активи охоплюють активи, що можуть бути швидко перетворені на грошові кошти або використані в

операційній діяльності організації протягом короткострокового періоду, такі як запаси, дебіторська заборгованість та грошові кошти.

Контроль оборотних активів включає в себе такі його види: попередній, поточний та наступний.

Попередній контроль оборотних активів проводиться на етапі планування операційної діяльності, саме в частині авансування в оборотні активи, з метою мінімізації непередбачуваних обставин, що можуть призвести до порушення ритмічності і безперервності процесу виробництва.

Поточний контроль оборотних активів реалізується безпосередньо в момент здійснення господарських операцій для своєчасного виявлення і усунення факторів, що можуть негативно вплинути на виробничий процес. Це дає змогу попередити їх циклічне повторення та звести до мінімуму їх негативний вплив на фінансові результати діяльності суб'єкта господарювання [3].

Наступний контроль оборотних активів проводиться за результатами здійснених господарських операцій. Має на меті аналіз недоліків, що виявилися в процесі попередніх видів контролю, та повинні бути враховані в наступному виробничому циклі.

Ефективна система внутрішньогосподарського контролю оборотних активів не можлива без чіткого розподілу функціональних обов'язків між його суб'єктами. Адже в процесі виконання контрольних функцій кожен із суб'єктів внутрішньогосподарського контролю оборотних активів перебуває в постійній інформаційній залежності з іншими відділами і службами підприємства. Чітко сформована система внутрішньогосподарського контролю формування і використання оборотних засобів, дає змогу отримувати на будь-яку дату інформацію про стан їх розміщення, в рамках всього операційного циклу [3].

Основні аспекти внутрішньогосподарського контролю оборотних активів включають:

1. *Планування та управління запасами:* Контроль охоплює оптимальне планування рівня запасів, управління закупівлями та складською політикою. Це включає контроль за прийманням, зберіганням, використанням та знищенням запасів, а також моніторинг оборотності запасів та запобігання їх знеціненню чи надмірному зберіганню.

2. *Кредитний контроль:* Контроль над дебіторською заборгованістю включає процедури для перевірки кредитоспроможності клієнтів перед наданням кредиту, установлення лімітів кредиту, стеження за погашенням боргів та реалізацію процедур по відшкодуванню неплатежів.

3. *Управління грошовими коштами:* Контроль над грошовими коштами охоплює процедури для моніторингу грошових потоків, управління банківськими рахунками, забезпечення достатнього ліквідного резерву та запобігання шахрайству або втратам коштів.

4. *Фіксація та облік:* Контроль включає правильну фіксацію та облік оборотних активів у фінансовій звітності організації. Це включає точне інвентаризацію запасів, збалансований облік дебіторської заборгованості та точну реєстрацію грошових операцій.

5. *Внутрішні аудити:* Проведення регулярних внутрішніх аудитів для перевірки ефективності та дотримання контрольних процедур, виявлення потенційних ризиків та виявлення можливих шахрайств або недоліків у системі управління оборотними активами.

Внутрішньогосподарський контроль оборотних активів допомагає забезпечити ефективне використання ресурсів, зменшити ризики втрати активів і підвищити фінансову стійкість організації.

Завдання внутрішньогосподарського контролю оборотних активів охоплюють ряд процедур та дій, спрямованих на ефективне управління та захист цих активів. Основні завдання включають:

1. *Ідентифікація та класифікація оборотних активів:* Важливо чітко ідентифікувати всі оборотні активи організації та правильно класифікувати їх

залежно від їхнього характеру та використання. Це допоможе забезпечити належний контроль над ними.

2. *Встановлення процедур управління запасами:* Запаси є одним з основних видів оборотних активів. Внутрішній контроль повинен передбачати встановлення процедур, що охоплюють приймання, зберігання, використання та замовлення запасів. Це включає контроль за складом, раціональне використання та поповнення запасів за потребою.

3. *Контроль за обліком активів:* Важливо вести належний облік оборотних активів, включаючи їх реєстрацію, відображення в бухгалтерському обліку та систематичну перевірку точності і повноти обліку.

4. *Захист від крадіжок та недобросовісної поведінки:* Контроль повинен передбачати заходи для запобігання крадіжкам та недобросовісній поведінці щодо оборотних активів. Це можуть бути процедури контролю доступу, використання запечатаного устаткування, системи внутрішнього аудиту та перевірки співробітників.

5. *Оцінка ризиків:* Внутрішній контроль повинен включати процедури оцінки ризиків, пов'язаних з оборотними активами, та визначення заходів для їх мінімізації. Це можуть бути оцінка можливих втрат, визначення критичних точок управління активами та розробка планів контингенції.

6. *Моніторинг та аналіз ефективності:* Важливим аспектом внутрішнього контролю є постійний моніторинг та аналіз ефективності процедур контролю оборотних активів. Це допомагає виявляти слабкі місця, вдосконалювати процеси та вживати заходів для поліпшення ефективності контролю.

Загалом, внутрішній контроль оборотних активів спрямований на забезпечення належного управління та захисту активів організації, запобігання втратам, оптимізацію використання ресурсів та дотримання внутрішніх політик та процедур.

В результаті дослідження внутрішньогосподарського контролю запасів на ТОВ «Елітвінпром» визначено, що при документуванні результатів

перевірки використання запасів зазначається:

- стан закріплення всіх запасів за матеріально відповідальними особами;
- наявність договорів про матеріальну відповідальність;
- дотримання періодичності та порядку проведення інвентаризації запасів, правильність оформлення та відображення в бухгалтерському обліку її результатів;
- результати проведеної під час ревізії інвентаризації запасів;
- обґрунтованість придбання, рух та повнота відображення запасів суб'єкта господарювання.

При цьому відображається правильність визнання запасів активами та визначення їх первісної вартості; обґрунтованість придбання запасів та повнота і своєчасність їх оприбуткування; результати перевірки складського господарства; перевірка дотримання методу оцінки запасів при відпуску у виробництво або продажу (вибутті), що застосовується у суб'єкта господарювання; правильність списання запасів; правильність зберігання, використання і погашення довіреностей; достовірність оцінки запасів на дату балансу .

3.3. Особливості інвентаризації оборотних активів на підприємств

Інвентаризація оборотних активів на підприємстві є важливим етапом для перевірки фізичної наявності, оцінки та правильного визнання цих активів у бухгалтерському обліку. Особливості інвентаризації оборотних активів на підприємстві можуть варіюватися в залежності від характеру активів, галузі діяльності та внутрішніх процесів компанії.

Ось деякі загальні особливості, які можуть виникнути під час інвентаризації оборотних активів:

1. *Організаційні питання:* Перед інвентаризацією необхідно визначити відповідальні особи, які будуть вести процес, а також встановити

чіткі інструкції та графік проведення інвентаризації. Важливо забезпечити співпрацю з різними відділами, які мають відношення до оборотних активів (наприклад, склад, виробництво, закупівлі).

2. *Фізичний підрахунок*: Інвентаризація передбачає фізичний підрахунок оборотних активів, таких як матеріали, запаси, товари, готівка тощо. Переконайтеся, що процес підрахунку проводиться точно та об'єктивно. Можливо, буде необхідно використовувати технології, такі як штрихкоди, RFID-мітки або комп'ютерні системи, щоб полегшити підрахунок та зменшити помилки.

3. *Перевірка документації*: Під час інвентаризації перевірте наявність належної документації, такої як накладні, акти прийому-передачі, рахунки-фактури тощо. Переконайтеся, що документи відповідають фактичному стану оборотних активів і що вони належним чином відображені в бухгалтерському обліку.

4. *Виявлення відхилень*: Під час інвентаризації можуть виявитися відхилення між фактичною фізичною наявністю активів та їх відображенням у бухгалтерському обліку. Важливо документувати ці відхилення та ретельно їх аналізувати, виявляючи причини та вирішуючи проблеми, які можуть виникнути.

5. *Оцінка оборотних активів*: Під час інвентаризації може бути необхідно оцінити вартість оборотних активів, зокрема застарілі запаси або активи зі зниженою ринковою вартістю. Використовуйте належні методи оцінки, такі як низькіша з ціни придбання або ринкова вартість, для визначення правильної вартості активів.

6. *Перевірка правильності визнання*: Важливо переконатися, що оборотні активи правильно визнані відповідно до бухгалтерських принципів.

Ці особливості слід враховувати при плануванні та проведенні інвентаризації оборотних активів на підприємстві. Точність та правильність інвентаризації допоможуть забезпечити достовірну інформацію про стан

оборотних активів та забезпечити правильність бухгалтерського обліку та звітності.

Стаття 10 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» зазначає, що інвентаризація проводиться з метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності. Об'єктами є об'єкти активів, зобов'язань та елементи власного капіталу їх наявність, стан і оцінку. Підприємства зобов'язані проводити інвентаризацію, а також документально фіксувати її результати [24].

Інвентаризація – це процес перевірки та обліку матеріальних цінностей, оборотних активів або запасів власності підприємства. Ця процедура дозволяє встановити точний стан та вартість активів, виявити можливі розбіжності між фактичним станом активів і їх обліковими записами, а також виявити можливі втрати або несанкціоновані операції.

Метою проведення інвентаризації у ході ревізії є здійснення контролю за наявністю і станом об'єктів, а також достовірністю бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Проведення інвентаризації дозволяє підтвердити або спростувати інформацію тих бухгалтерських документів (первинних і зведених), за якими можна визначити законність і доцільність здійснених працівниками підприємства господарських операцій.

Завданнями інвентаризації в порядку здійснення внутрішньогосподарського контролю є:

1. Забезпечення контролю за наявністю і станом майна, його рухом, використанням матеріальних, фінансових, нематеріальних, природних та енергетичних ресурсів у відповідності з затвердженими нормами, планом тощо;
2. Виявлення майна, що знаходиться поза обліком;
3. Контроль реального фізичного стану (ступінь зносу) і достовірності оцінки основних засобів та інших засобів праці, що обліковуються на балансі;
4. Виявлення стану розрахунків, встановлення фактичної наявності або підтвердження дебіторської заборгованості;

5. Виявлення понаднормово використаних і невикористаних матеріальних цінностей;
6. Перевірка дотримання правил і умов зберігання майна;
7. Виявлення й усунення фактів безгосподарності та безвідповідальності, виявлення резервів матеріальних ресурсів, застосування заходів щодо їх використання;
8. Визначення матеріальних втрат й причин їх виникнення;
9. Контроль за станом обліку і звітності матеріально відповідальних осіб;
10. Перевірка дотримання діючих положень про матеріальну відповідальність [24].

Інвентаризація оборотних активів є важливою процедурою для підприємств, яка дозволяє встановити точний стан активів, їх кількість, якість та вартість. Особливості інвентаризації оборотних активів можуть варіюватися в залежності від конкретних умов та вимог, однак нижче наведено деякі загальні аспекти, які можуть бути враховані під час проведення інвентаризації:

1. *Планування*: перед початком інвентаризації необхідно ретельно спланувати процес. Це включає визначення часу, місця та методу проведення інвентаризації, а також призначення відповідальних осіб.

2. *Ідентифікація активів*: під час інвентаризації кожен оборотний актив повинен бути ідентифікований і зафіксований. Це може включати надання унікальних номерів, сканування штрих-кодів або інших методів ідентифікації.

3. *Підтримка документації*: під час інвентаризації необхідно вести детальний облік та документувати кожен актив. Це може включати складання переліків, фотографування, описи стану активів тощо.

4. *Визначення стану та вартості*: під час інвентаризації активи оцінюються з точки зору їх стану, якості та потенційної вартості. Це може

вимагати проведення оцінки експертами або використання спеціальних інструментів.

5. *Перевірка наявності*: інвентаризація також передбачає перевірку наявності активів. Це означає, що фактичний стан активів повинен відповідати зареєстрованим даним в облікових системах.

6. *Аналіз розбіжностей*: після завершення інвентаризації проводиться аналіз розбіжностей між фактичним станом активів та їх обліковими записами. Це дозволяє виявити можливі помилки, втрати або несанкціоновані операції.

7. *Звітність*: після інвентаризації готується звіт, в якому відображаються результати інвентаризації, виявлені розбіжності та рекомендації щодо подальших дій.

Важливо зазначити, що процес інвентаризації може бути різним для різних типів оборотних активів (наприклад, запасів, матеріалів, товарів у продажу, обладнання тощо). Тому перед проведенням інвентаризації рекомендується ознайомитися з відповідними нормативними документами та вимогами, що стосуються конкретного виду активів.

У ході внутрішньогосподарського контролю інвентаризація має вибірковий характер і може використовуватися тільки при документальному виявленні фактів неповного оприбуткування або неповного списання активів підприємства, а також за наявності окремих сумнівів щодо розмірів зобов'язань, перевірка яких проводиться шляхом зовнішньої зустрічної перевірки.

Інвентаризації у внутрішньогосподарському контролі класифікують:

1. Охопленням матеріально відповідальних осіб: наскрізні, індивідуальні;
2. За характером проведення: заплановані, необхідні, контрольні;
3. Способом проведення: суцільні, несуцільні;
4. Способом обстеження елементів об'єкта: вибіркові, основного масиву, монографічні;

5. Обсягом охоплення об'єктів: повні, часткові.

Щоб забезпечити достовірність даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства повинні проводити інвентаризацію активів і зобов'язань, де перевіряються і документально підтверджуються їх наявність, стан і оцінка.

Матеріальні запаси на ТОВ «Елітвинпром» при інвентаризації записуються в інвентаризаційні описи за найменуванням із зазначенням номенклатурного номера (за його наявності), виду, групи, сорту, одиниці виміру, ціни, суми та кількості (рахунок, вага або міра), фактично встановлених на дату інвентаризації, та за даними бухгалтерського обліку.

На швидкозношувани та малоцінні предмети, що обліковуються на ТОВ «Елітвинпром» в оперативному порядку, інвентаризаційні описи не складаються, а перевіряється фактична наявність цих предметів у матеріально відповідальних осіб шляхом зіставлення з відомістю оперативного обліку. Нестача предметів виявлена при інвентаризації оформлюється актом. Фактична наявність запасів перевіряється шляхом їх переважування, перерахунку чи перемірювання. Не можна вносити до інвентаризаційних описів дані про залишки активів зі слів матеріально відповідальних осіб або за даними обліку без перевірки їх фактичної наявності.

На запаси, що перебувають в дорозі, не оплачену у строк покупцями відвантажену продукцію (товари) та на запаси, що перебувають на складах інших підприємств (на відповідальному зберіганні, на комісії, у переробці), складається окремий інвентаризаційний опис та перевіряється обґрунтованість сум, що відображені на рахунках бухгалтерського обліку. Такі суми можуть бути визнані, якщо вони підтверджені належно оформленими документами (рахунками постачальників, копіями платіжних вимог (рахунків-фактур), що пред'явлені покупцям, охоронними розписками, які переоформлені на дату проведення інвентаризації).

Виявлені під час інвентаризації непридатні або зіпсовані запаси

вносяться до окремого інвентаризаційного опису, в якому вказуються найменування відповідних запасів, їх кількість, причини, ступінь і характер псування, пропозиції щодо їх знецінення, списання або можливості використання цих предметів у господарських цілях.

Тара наводиться в інвентаризаційному описі за видами, цільовим призначенням і якісним складом (нова, яка була у вжитку, така, що потребує ремонту, тощо). На тару, що стала непридатною, складається акт на списання із зазначенням причин псування.

При інвентаризації ТОВ «Елітвинпром» незавершеного виробництва в інвентаризаційних описах вказуються найменування заділу, стадія та ступінь їх готовності, кількість або обсяг виконаних робіт. На незакінчений ремонт будівель, споруд, машин, обладнання, енергетичних установок та інших об'єктів складається окремий інвентаризаційний опис, в якому вказуються: найменування об'єкта, щоремонтується, опис і відсоток виконаних робіт .

Інвентаризація незавершених науково-дослідних робіт проводиться за темами (договорами), при цьому встановлюються:

- наявність договору із замовником;
- правильність відображення фактичних витрат за темою та наявність невикористаних матеріальних цінностей;
- причини значного або необґрунтованого відхилення фактичних витрат від кошторисної вартості;
- врахування витрат за закінченими і сплаченими замовником роботами.

Отже, основні напрями і послідовність контролю операцій з надходження запасів:

1. Загальна оцінка рівня забезпечення матеріальними ресурсами виробничої програми.
2. Перевірка стану оперативного обліку і контролю у відділах постачання за виконанням угод постачальниками матеріальних ресурсів.
3. Вибіркова перевірка наявності і відповідності даних первинних

документів на оприбуткування бухгалтерським записам у поточних бухгалтерських реєстрах (журнали-ордери №6, 7, машинограми за дебетом рахунків матеріальних ресурсів).

4. Перевірка відповідності підсумкових даних за місяць у відомостях обліку матеріальних цінностей № 10 записам у журналах-ордерах чи машинограмах за субрахунками до рахунків 20-28.

5. Перевірка узгодженості записів синтетичного та аналітичного обліку по матеріально відповідальних особах.

6. Перевірка повноти оприбуткування матеріальних цінностей. Особливо детально, тобто в повному обсязі, а не вибірково, здійснюється контроль даних журналу-ордера № 6 щодо наявності матеріалів у дорозі, на відповідальному зберіганні, зустрічна перевірка, аналіз даних обліку та первинних документів, службового листування з постачальниками щодо терміну, причини виникнення, заходів з розшуку, прийнятих управлінських рішень, які впливають з умов договорів про постачання, нормативна перевірка правомірності відображення в обліку первинних і кінцевих операцій з даних об'єктів такого обліку.

7. Обґрунтованість оформлення актів на розбіжності за кількістю, асортиментом, якістю в документах постачальника і фактично при прийманні, своєчасність висування претензій до постачальників чи транспортної організації.

8. Правильність оцінки матеріальних цінностей (договірні ціни, транспортно-заготівельні витрати на придбання матеріальних цінностей, їх розподіл по групах матеріальних цінностей, собівартість при зарахуванні на баланс) .

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

В процесі написання кваліфікаційної роботи було з'ясовано, що оборотні активи є найголовнішим обліком на підприємстві.

1. В результаті дослідження в першому розділі були розглянуті теоретичні основи оборотних активів підприємства як економічна категорія: їх сутність та характеристику. Отже, Оборотні активи - це ресурси, які належать підприємству і які напевно буде перетворено на гроші чи використано іншим чином протягом року з дати складання бухгалтерського балансу.

Оборотні активи підприємства є важливою економічною категорією, яка відображає активи, які підприємство використовує у своїй повсякденній діяльності з метою генерації прибутку.

Сутність оборотних активів полягає в їх здатності швидко перетворюватися в грошові кошти або використовуватися виробничим процесом. Це означає, що оборотні активи мають короткостроковий характер обігу і швидко обмінюються на грошові кошти.

Визначили, що раціональне управління оборотними активами підприємства є важливим аспектом фінансового управління, оскільки воно допомагає забезпечити ефективне використання активів, зниження ліквідності та зменшення ризиків недостатньої ліквідності або надмірної запасності.

Успішне управління оборотними активами сприяє покращенню фінансових показників підприємства і досягненню його стратегічних цілей.

2. Дослідження організації обліку оборотних активів та фінансово-економічних показників у ТОВ «ЕЛІТВІНПРОМ» свідчить, що підприємство протягом 2019-2020 рр. було прибутковим, хоча чистий прибуток у 2020 році порівняно з 2019 роком зменшився на 1 380,4 тис. грн, а чистий дохід від реалізації продукції збільшився на 16 133,9 тис. грн.

Середньорічна сума дебіторської заборгованості за 2020 рік склала 13 217,7 тис. грн, а середньорічна сума кредиторської заборгованості була 22 702,05 тис. грн. Середня річна вартість оборотних коштів була 32 348,7 тис. грн, що в коефіцієнті вийшло 0,9. Тривалість 1 обороту на підприємстві складає 400 днів.

Загальна вартість майна у 2020 році становить -2,83%. Загалом зменшення валюти балансу у 2020 році оцінюється негативно, оскільки зменшилися можливості підприємства для виробництва продукції.

Частка запасів у структурі на кінець досліджуваного періоду складала 63,32%. Відведення значної суми коштів у запаси є дуже позитивним, завдяки цьому підприємство може виплачувати заробітню плату, розраховуватися із бюджетом та постачальниками.

3. В третьому розділі було розглянуто організацію внутрішньогосподарського контролю оборотних активів на підприємстві ТОВ «ЕЛІТВІНПРОМ». Контроль правильності визнання оборотних активів є важливим аспектом фінансового обліку і звітності компанії.

Оборотні активи – це активи, які очікується перетворити на грошові кошти або споживати протягом короткого періоду, зазвичай не більше одного року.

Основна мета контролю – переконатися, що оборотні активи належним чином визнані і відображені відповідно до відповідних бухгалтерських принципів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аудит і ревізія підприємницької діяльності: навч. посібн. для студ. вузів спец. 7.050106 «Облік і аудит» / Бутинець Ф.Ф. та ін. Житомир: ПП «Рута», 2001. 416 с.
2. Бандурка О.М., Фінансова діяльність підприємства: підручник / О.М. Бандурка, М. Я. Коробов, П.Л. Орлов, К.Я. Петрова. К. : Либідь, 2008. 320 с.
3. Бардаш С.В. Інвентаризація: теорія, практика, комп'ютеризація / С.В. Бардаш. Житомир: ЖІТІ, 1999. 372 с.
4. Білик М.Д. Управління фінансами державних підприємств / М. Д. Білик. К. : Знання, 1999. 312 с.
5. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерській облік. Тернопіль. 2016. С. 55 – 60.
6. Брушко Г.В. Методологічні основи управління оборотними активами / Г.В. Брушко. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/knp/179_31-33.pdf (дата звернення 12.05.2023).
7. Громов В. Порядок оформлення первинних документів // Все про бухгалтерський облік. 2003. №75. С. 45-49.
8. Демченко Т.А. Оборотні активи та їх відображення в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності //Актуальні проблеми економіки. 2007. №9. 227 с.
9. Дорош Н.І. Внутрішній контроль та аудит в управлінні ризиками на підприємстві // Вісник Львівської комерційної академії. Серія: Економічна. 2014. Вип. 44. С. 148-152.
10. Економічний аналіз : навч. посібн. / М.А. Болюх, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток та ін. ; за ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. КНЕУ, 2003. 256с.

11. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 10.05.2023).

12. Закон України «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо проведення аудиту фінансової звітності кредитних спілок відповідно до Міжнародних стандартів аудиту»: URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vr_02230-12 (дата звернення 02.05.2023).

13. Закон України «Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення 10.05.2023).

14. Закон України «Про затвердження типових форм первинних облікових документів з обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0145202-96> (дата звернення 04.05.2023).

15. Калюга Є.В. Фінансово-господарський контроль у системі управління. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. 360 с.

16. Кобилянська О.І. Фінансовий облік.: Навч. посібник. К.: Знання, 2004. 473с.

17. Ковалева А.М. Фінанси в управленні підприємством. М.: Фінанси і статистика, 1995. 411с.

18. Коцупатрий М. Внутрішньогосподарський контроль: організаційні аспекти та класифікаційні ознаки // Економічний аналіз. 2010. № 6. С. 433-436.

19. Крейнина М.Н. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. М.: справа і сервіс, 1998. 304 с.

20. Кутер М.І. Теорія бухгалтерського обліку. М.: Фінанси і статистика, 2003. 640 с.

21. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/%20show/929_021 (дата звернення 07.05.2023).

22. Милявська Е. П. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник для студ. екон. спец. вищих навч. закл./ Е.П. Милявська, М.Ю. Милявський, Н.В. Чердиченко / Донбаська держ. машинобудівна академія. Краматорськ : ДДМА, 2009. 228с.

23. Михайлов М.В Бухгалтерський облік (теорія): Навч.посібник/ М.В. Михайлов, А.І. Глуваченко, В.П. Гончар, Г.А. Бачмат/ За ред. проф. Михайлова М.Г. К.: Центр учбової літератури, 2007. 247 с.

24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : наказ Міністерства фінансів України від. 07.02.2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>(дата звернення 11.05.2023).

25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/%20z0751-99> (дата звернення 10.05.2023).

26. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», затверджений Наказом Міністерства фінансів України №246 від 20.10.1999 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99> (дата звернення 12.04.2023).

27. Римарчук А.М. Економічна сутність оборотних активів та їх класифікація // Формування ринкових відносин в Україні. 2010. №7 (110). С. 64–70.

28. Слав'юк Р. А. Фінанси підприємств: навчальний посібник / Р. А. Слав'юк. Луцьк: Ред.-вид. відд. “Вежа” Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2001. 460с.

29. Смирнова Н.В. Аналіз співвідношення оборотних і необоротних активів сільськогосподарських підприємств. Економічний аналіз : зб. наук. праць. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2014. Том 18. № 2. С. 246-252.

30. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник / [Ситник Н.С., Сташишин А.В., Гукалюк А.Ф., Західна О.Р., Сич О.А., Шушкова Ю.В.] ; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 724 с.
31. Фінансовий облік : підруч. / Я.Д. Крупка, З.В. Задорожний, Н.В. Гудзь [та ін.]. 4-те вид. [доп. і перероб.]. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. С. 17-19.
32. Єршова Н.Ю. Удосконалення методичного підходу до аналізу оборотних коштів як фактору ефективності діяльності промислового підприємства // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ". Харків : НТУ "ХПІ". 2012. № 45 (951). С. 37-46.
33. Яворова Г.В. Обумовленість виникнення та сучасний стан внутрішньогосподарського контролю на підприємствах України // Інноваційна економіка. 2012. №11. С. 274-276.
34. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0396-99#> (дата звернення 22.05.2023).
35. Бетехтіна Л.О. Економічна сутність оборотного капіталу підприємства // Держава і регіони. Серія. Економіка і підприємництво. 2006. № 6. С. 378-381.
36. Губарик О.М. Оборотний капітал в управлінському обліку підприємства // АгроСвіт. 2010. № 20. С. 25-28.
37. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / В.М. Івахненко, М.І. Горбаток. [Вид. 2-ге, перероб. і доп.]. К.: КНЕУ, 2005. 302 с.
38. Носов П.Л., Купалова Г.І. Сучасна класифікація оборотних активів // Економіка і держава. 2008. № 7. С. 43-46.
39. Брушко Г.В. Методологічні основи управління оборотними активами. URL: http://archive.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/knp/179_31-33.pdf (дата звернення 17.05.2023).

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
17 червня 2015 року N 572

ТОВ «ЕЛІТВИНПРОМ»

(установа)

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ

3	6	3	6	2	1	1	4
---	---	---	---	---	---	---	---

Інвентаризаційний опис запасів

"01" листопада 2020 р.

(дата складання)

На підставі розпорядчого документа від **"28" жовтня 2020** р. N **10** виконано зняття фактичних залишків запасів, які обліковуються на субрахунку(ах)

281 «Товари на складі» та зберігаються **складі**

(номер та назва)

(місцезнаходження¹)

станом на **"01" листопада 2020** р.

Розписка

До початку проведення інвентаризації всі видаткові та прибуткові документи на матеріальні цінності здано в бухгалтерську службу і всі матеріальні цінності, що надійшли на мою відповідальність, оприбутковано, а ті, що вибули, списано.

Матеріально відповідальна особа:

бухгалтер

(посада)

Голованюк

(підпис)

Голованюк С.В.

(ініціали, прізвище)

Інвентаризація: розпочата **"01" січня 2020** р.,

закінчена **"01" лютий 2020** р.

Одеська обл., Овідіопольський р-н, селище міського типу Таїрове, вулиця 40-РІЧЧЯ ПЕРЕМОГИ, 1 "Б"

¹ Склад (комора), його (її) фактичне місцезнаходження.

При інвентаризації встановлено таке:

N з/п	Рахунок, субрахунок	Матеріальні цінності		Одиниця виміру	Фактична наявність			За даними бухгалтерського обліку ²			Інші відомості
		найменування, вид, сорт, група	номенклатурний номер (за наявності)		кількість	вартість	сума	кількість	вартість	сума	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	281	Вино біле напівсолодке Шардоне	х	шт.	100,00	50,00	5 000,00	120,00	50,00	6 000,00	–
2	281	Вино червоне сухе Шардоне	х	шт.	55,00	55,00	3 025,00	50,00	55,00	2 750,00	–
Разом		X	X	X	155,00	–	8 025,00	170,00	–	8 750,00	–

Разом за описом: а) кількість порядкових номерів Два
(прописом)

б) загальна кількість одиниць (фактично) Сто п'ятдесят п'ять
(прописом)

в) вартість фактична Вісім тисяч двадцять п'ять
(прописом)

г) загальна кількість одиниць за даними бухгалтерського обліку Сто сімдесят
(прописом)

г) вартість за даними бухгалтерського обліку Вісім тисяч сімсот п'ятдесят
(прописом)

Голова комісії

гол. бухгалтер
(посада)

Морква
(підпис)

Морква Т.Ю.
(ініціали, прізвище)

Члени комісії:

заст. головного бухгалтера
(посада)

Чулей
(підпис)

Чулей Т.Р.
(ініціали, прізвище)

Додаток 7
до Положення про ведення касових операцій у національній
валюті в Україні
(пункт 46 розділу IV)

ТОВ «ЕЛІТВИНПРОМ»
(найменування підприємства/установи/організації)

Акт N 10
про результати інвентаризації наявних коштів
"1" листопада 2020 року,
що зберігаються в касі ТОВ «ЕЛІТВИНПРОМ»

Розписка

1. Цим актом засвідчую, що до початку проведення інвентаризації всі видаткові і прибуткові документи на кошти, які здані до бухгалтерії, і всі кошти, що надійшли під мою відповідальність, оприбутковані, а ті, що вибули, списані за видатками.

2. Матеріально відповідальна особа

_____ **касир** _____
(посада)

_____ **Коніщук** _____
(підпис)

_____ **В.В.Коніщук** _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

3. На підставі наказу (розпорядження) від " 28 " жовтень 2020 року N 10 проведена інвентаризація коштів станом на " 1 " листопад 2020 року.

4. Під час інвентаризації встановлено такий обсяг коштів:

15 шт. x 500 грн = 7 500 грн 00 коп.

20 шт. x 200 грн = 4 000 грн 00 коп.

30 шт. x 20 грн = 600 грн 00 коп.

50 шт. x 10 грн = 500 грн 00 коп.

5. Підсумок фактичної наявності 12 600 грн 00 коп. Дванадцять тисяч шістсот гривень 00 коп.
(словами)

6. За обліковими даними Дванадцять тисяч вісімсот грн 00 коп.

7. Підсумки інвентаризації: надлишок

_____ ,
нестача двісті гривень 00 коп.

Голова комісії

заст. головного бухгалтера
(посада)

Чулей
(підпис)

Чулей Т.Р.
(прізвище, ім'я, по батькові)

Члени комісії:

бухгалтер
(посада)

Голованюк
(підпис)

Голованюк С.В.
(прізвище, ім'я, по батькові)

8. Підтверджую, що кошти, зазначені в акті, є на зберіганні під мою відповідальність. Усі наявні кошти комісією перевірено в моїй присутності. Претензій до інвентаризаційної комісії не маю.

9. Матеріально відповідальна особа **Коніщук** .
(підпис)

"01" січня 2020 року.

10. Пояснення причин, унаслідок яких виникли надлишки або нестачі:

 Нестача виникла внаслідок помилки касира під час видавання коштів

11. Матеріально відповідальна особа **Коніщук** .

12. Рішення керівника установи/підприємства

 Стягнути з касира Коніщука В.В. суму нестачі в розмірі 200 (двісті) грн 00 коп.

"01" січня 2020 року.

Акт складається з метою відображення результатів інвентаризації наявних коштів (готівки, цінних паперів), що зберігаються в касі установи/підприємства.